

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

**KATEDRA SOCIOLOGIE, ANDRAGOGIKY A KULTURNÍ
ANTROPOLOGIE**

Motivace ke vzdělávání vojáků u 153. ženijního praporu

Bakalářská diplomová práce

Studijní program: Andragogika se specializací na personální rozvoj

Autor: Anna Jančíková

Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Mildnerová, Ph.D.

Olomouc 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci na téma Motivace ke vzdělávání vojáků u 153. ženijního praporu vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použila.

V Olomouci dne 30. 3. 2023

Podpis.....

Poděkování

Ráda bych poděkovala mé vedoucí práce Mgr. Kateřině Mildnerové, PhD. za rady a připomínky týkající se obsahu a tématu práce a za trpělivost a vstřícný přístup. Velké poděkování také patří i všem vyučujícím, kteří mě doprovázeli během mé doby studia a mé rodině, která mě podporovala a motivovala po celé tři roky.

Anotace

Jméno a příjmení:	Anna Jančíková
Katedra:	Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie
Studijní program:	Andragogika se specializací na personální rozvoj
Studijní program obhajoby práce:	Andragogika se specializací na personální rozvoj
Vedoucí práce:	Mgr. Kateřina Mildnerová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2023
Název práce:	Motivace ke vzdělávání vojáků u 153. ženijního praporu
Anotace práce:	<p>Tato bakalářská práce se zabývá problematikou vzdělávání profesionálních vojáků AČR, konkrétně u příslušníků sloužících na 153. ženijním praporu a jejich motivací ke zvyšování znalostí a důvody, proč se dále vzdělávat. Cílem je popsat a analyzovat tyto motivy v pokračování ve studiu. V empirické části jsem provedla šetření na konkrétním útvaru formou kvantitativního dotazníku doplněného o rozhovory s příslušníky posádky.</p>
Klíčová slova:	Armáda České republiky, vzdělávání, motivace, zvyšování kvalifikace, studium

Title of Thesis:	Motivation to educate a soldier at 153rd Engineer battalion
Annotation:	This thesis deals with the issue of education of professional soldiers of the Czech Army, specifically with members serving in the 153rd Engineer Battalion and their motivation to increase their knowledge and reasons for further education. The goal is to describe and analyze these motives in the continuation of the study. In the empirical part, I conducted an investigation on a specific unit in the form of a quantitative questionnaire supplemented by interviews with crew members.
Keywords:	Czech army, education, motivation, study, qualification increase
Názvy příloh vázaných v práci:	Dotazník Motivace ke vzdělávání VZP u 153. ženijního praporu
Počet literatury a zdrojů:	26
Rozsah práce:	63 stran, včetně příloh

Obsah

Anotace	4
Úvod	7
Ozbrojené složky	8
Struktura Armády České republiky	9
Vzdělávací instituce	11
Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové	11
Univerzita obrany	13
Fakulta vojenských technologií (FVT)	14
Fakulta vojenského leadershipu (FVL)	14
Fakulta vojenského zdravotnictví (FVZ)	15
Fakulta vojenské tělovýchovy a sportu (FTVS)	15
Velitelství výcviku-Vojenská akademie Vyškov (VeV-Va Vyškov)	16
Kvalifikační požadavky	17
Kariérová příprava	18
Jazykové požadavky	19
Vzdělávání vojáků z povolání	20
Zvyšování vzdělání	20
Vysílání vojáků ke studiu	22
Motivace vojáků ke studiu	23
Motivace vnitřní	24
Motivace vnější	24
Motivace vojáků jako dospělých jedinců	25
Charakteristika a struktura konkrétního útvaru	27
Empirická část	29
Metodika práce	30
Analýza odpovědí dotazníkového šetření	32
Rozhovor s příslušníky praporu	42
Diskuze výsledků dotazníkového šetření	52
Závěr	55
Seznam použité literatury	57
Přílohy	61

Úvod

Činnost vojáka je různorodá a proměnlivá a mnohdy tyto změny zásadně ovlivňují postoj jedince k jeho práci, zvláště pokud se zde jedná o vyšší nároky na vzdělání. Právě ona motivace a důvody, proč se dále učit a co vede vojáky k tomu, aby se rozvíjeli, je tématem této práce. Obsahem tedy je vzdělávání vojenských profesionálů a jejich motivace ke zvyšování studijních a kvalifikačních požadavků v průběhu trvání služby v ozbrojených složkách. Co jsou hlavní motivace ke vzdělávání vojáků konkrétně u 153. ženijního praporu a jaké jsou jejich důvody v případném pokračování ve studiu, ať už ve školní instituci, formou samostudia či se jedná o výuku cizích jazyků. Toto téma mě zajímá, protože z pohledu vojáka na tomto útvaru vnímám velmi silně chuť lidí se vzdělávat a studovat a mnohdy to jsou lidé zařazení na funkcích, kde není podmínka středoškolského maturitního vysvědčení ani vysokoškolského diplomu. Abych prozkoumala tyto otázky ohledně motivace ke vzdělávání, na tomto vybraném útvaru jsem provedla výzkum a následně jeho analýzu. Výzkum probíhal formou dotazníkového šetření elektronickou i písemnou formou a taktéž osobních rozhovorů na téma možností vzdělání v resortu AČR, motivace ke studiu, vyslání na školící akce a spokojeností s kurzy.

Ozbrojené složky

Pokud uvažujeme o armádě jako o instituci, je potřeba si uvědomit, že stejně jako každá jiná organizace v civilním sektoru, i tato složka státu je tvořena lidmi, kteří jsou základními prvky pro správné fungování celé instituce. S vývojem moderních technologií a pokrokem v oblasti elektrotechniky, komunikačních a informačních zařízeních a celkovým posunem digitalizace všech systémů, jsou tím pádem i na zaměstnance resortu AČR a profesionální vojáky kladeny o to větší nároky na vzdělávání. Modernizace armády je úzce provázaná s požadavky na schopnosti a dovednosti vojáků, kteří obsluhují konkrétní techniku a plní zadané úkol ozbrojených sil.

Se vstupem do aliance NATO se zvýšily nároky i na jazykovou dovednost vojáků a vojákůň, což je vzhledem ke struktuře uskupení zřejmé. Aby byla možná mezinárodní spolupráce s armádami jiných zemí, ať už se jedná o zahraniční cvičení v době míru, nebo o výpomoc při plnění úkolů v boji s terorismem či humanitární pomoc nebo diplomatické mise, je zapotřebí ovládat minimálně jeden světový jazyk. U vojáků sloužících v AČR dochází v průběhu let k mnoha změnám, jako je povýšení do vyšší hodnosti, a tím pádem větší odpovědnost a zařazení na pozici velitele. Může se jednat též o změnu místa výkonu služby, nebo o dosazení do odlišné funkce s odlišnou funkční náplní.

Struktura Armády České republiky

Na začátek bych seznámila čtenáře se strukturou armády jako organizačního celku a vysvětlila způsob vedení a velení. Organizační složky se dělí na tři základní celky a těmi jsou Armáda České republiky (dále jen AČR), Vojenskou kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Všechny tyto organizační celky se řídí zákonem č. 219/1999 sb., o ozbrojených silách ČR, ve znění pozdějších předpisů.

Stěžejním úkolem, který AČR a ozbrojené složky plní je ochrana státu proti vnějšímu napadení a příprava k obraně státu a vnějších hranic. Též je primární úkol obrana území státu nebo spojenců v rámci alianční smlouvy NATO, a to na základě mezinárodních smluv týkajících se společné obrany. V tomto aliančním uskupení je AČR od 12. března 1999.

Od roku 2005 je AČR plně profesionalizovaná a působí zde i dobrovolníci z řad aktivních záloh (dále jen AZ). Armáda České republiky je hlavní složkou ozbrojených sil je řízena Generálním štábem, v jehož čele stojí náčelník generálního štábu, pod jehož kancelář spadají přímo Speciální síly, jichž ředitelství sídlí v Praze, 601. skupina speciálních sil je v Prostějově a v Olomouci působí Centrum podpory speciálních sil. Agentura personalistiky spadá též do podřízenosti generálního štábu a dále se dělí struktura na tyto složky:

- Velitelství pozemních sil
- Velitelství vzdušných sil
- Velitelství kybernetických sil
- Velitelství výcviku-Vojenská akademie
- Velitelství pro operace

Všechny tyto organizační celky mají za cíl mít připravený a odborně vzdělaný personál na profesionální úrovni. Od vojáků se očekává, že budou mít požadované dovednosti, znalosti a dovednosti. Cílem vzdělávacího procesu je to, aby byli vojáci z povolání schopni plnit zadané úkoly ozbrojených sil a byl plně rozvinut jejich potenciál při výkonu služby. Abychom mohli tento cíl splnit, je potřeba si stanovit konkrétní kritéria na výcvik a vzdělávání, což je náplň dokumentu Koncepce přípravy personálu P=3V. Příprava znamená výchovu, vzdělávání a výcvik.

„Pro kvalitní připravenost personálu je nicméně zásadní, aby rezort MO disponoval komplexní, kvalitní, soběstačnou, konkurenceschopnou a navzájem provázanou soustavou pro přípravu personálu, která podpoří jeho výchovu, vzdělávání a výcvik a rovněž vytvoří podmínky pro kontinuální doplňování patřičně připravovaného personálu. Současná bezpečnostní situace a její možný vývoj vyžadují, aby se vojenská vzdělávací a výcviková zařízení v co nejširším rozsahu zabývala otázkami bezpečnosti státu a sehrávala v této oblasti aktivní roli.” (Koncepce, 20019, s. 5)

Celkově jako organizace je resort MO v oblasti vzdělávání na velmi vysoké úrovni, co se týče zabezpečení a soběstačnosti v tomto ohledu. Široká školní vzdělávací soustava začíná již střední školou MO v Moravské Třebové, dále Vyšší odbornou školou též v Moravské Třebové, následuje vysokoškolská vzdělávací instituce Univerzita obrany, jejíž fakulty jsou v Praze, Hradci Králové a Brně. Další speciální kurzy a typy studií nabízí školící výcviková akademie ve Vyškově (Velitelství výcviku-Vojenská akademie Vyškov).

Na vzdělávání vojenských profesionálů se musíme koukat ze dvou hledisek. Za prvé je úkolem získat potřebné vzdělání kvůli profesním otázkám a dále se zaměřujeme na přípravu jedinců v oblasti vedení lidí, skupin a jednotek ve specifickém (vojenském) prostředí. Studium a vzdělávání je koncipováno tak, aby splňovalo současné poznatky vědy, teorie v mezinárodním i českém bezpečnostním měřítku a jsou tu zde zároveň předpoklady pro možnost uplatnění v civilním sektoru po odchodu z AČR.

Vzdělávací instituce

Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové

“Kde každý je někdo” je motto jediné vojenské školy v ČR. Její hlavní sídlo je v Moravské Třebové, kde se vyučuje většina oborů a probíhá zde výuka i dálkového studia v rámci vyšší odborné školy. Odloučené pracoviště v Sokolově umožňuje studium oboro strojírenství. Cílem je výchova a vzdělání budoucích profesionálních vojáků v AČR. V průběhu čtyř let studia se žákům dostává všeobecného vzdělání, které je zakončeno státní maturitní zkouškou a zároveň je jim poskytnuta vševojsková příprava v rámci specializovaných předmětů. Škola nabízí celkem čtyři studijní obory a těmi jsou:

- Vojenské lyceum
- Elektrotechnika-specialista vzdušných sil
- Elektrotechnika-specialista ICT
- Strojírenství (pobočka v Sokolově)

V rámci všech těchto oborů je vojenská profesní příprava, která se zaměřuje na rozvoj fyzické kondice, sounáležitosti a vojenské disciplíny a připravuje studenty na jejich budoucí povolání vojenského profesionála. V rámci těchto výcvikových hodin se žáci účastní praxe na jednotlivých útvech po celé České republice a v rámci stáží se učí fungovat na jednotlivých pozicích. V průběhu let na škole se též účastní výcviku na lyžích a přežití ve ztížených podmínkách v zimním i letním období. Na škole probíhají kurzy vojenského i klasického plavání, boje zblízka, střelecké přípravy a horolezectví. V průběhu doby studia jsou studenti rozděleni do rot a jednotlivých čet, ve kterých absolvují všechny kurzy a výcviky a společně docházejí na výuku do školy.

Co se týče jazykové přípravy, studenti mají společný cizí jazyk, a to angličtinu a dále jeden povinně volitelný, kde je na výběr mezi ruským jazykem, francouzským nebo německým. Každý absolvent školy by měl mít splněnou jazykovou zkoušku STANAG 6001, což je mezinárodní vojenská zkouška odpovídající jazykové úrovni B2. Dále je v rámci výuky zdravotní student vyslán do Hradce Králové pod záštitou Fakulty vojenského zdravotnictví, kdy absolvuje kurz První pomoci v boji.

Jedna z největších předností této školy je bezesporu finanční podpora studenta po celou dobu jeho vzdělávání. Za dobré studijní výsledky má nárok na motivační stipendium. Každý student má plně hrazeno ubytování na internátu v kampusu školy, celodenní stravu, na kterou je mu poskytnut příspěvek od Ministerstva obrany z 60%. Taktéž mu je poskytnuta uniforma, která je během pobytu v areálu povinnou ústrojí a v průběhu celé doby studia má bezplatně zajištěné všechny kurzy v létě i v zimě včetně výbavy (rafty, kola, lyže, běžky, sněžnice aj.).

V rámci vojenského lycea je důraz kladen na všeobecnou vojenskou připravenost a praktické znalosti, které lze uplatnit na základních funkcích u bojových jednotek nebo zabezpečovacích či logistických pozicích napříč všemi resorty armády. Absolventi by měli být schopni se adaptovat a začlenit do každé jednotky po ukončení školy, nebo pokračovat ve studiu na Univerzitě obrany v Brně, Hradci Králové nebo Praze.

Specializované obory jako elektrotechnika a strojírenství jsou koncipovány tak, aby připravili studenty již na konkrétní specializovaná místa na letištích jako obsluhu letecké techniky nebo analytiky přes komunikační a informační technologie u kybernetických sil či spojovacího vojska. Tito specialisti mají po absolvování školy a úspěšné maturitě jistotu zaměstnání i díky platnému osvědčení o způsobilosti v elektrotechnice.

Pro vojáky z povolání, kteří jsou již vyučeni a chtějí si prohloubit své vzdělání a získat maturitu, ať už z osobních či kariéerního důvodů, je zde možnost se přihlásit na dálkové studium oboru Podnikání, jehož školní vzdělávací program je uzpůsobený tak, aby vyhovoval potřebám armády a zároveň vzdělával absolventy v oblasti ekonomické odbornosti. Vzdělávací program je rozdělen do tří let formou týdenních turnusů, které jsou zpravidla jednou měsíčně po dobu celého jednoho školního roku. Voják z povolání, který má zájem se přihlásit ke studiu a získat maturitní diplom, si musí nejprve podat žádost oficiálním služebním postupem cestou svých velitelů, kteří udělují souhlas s vysláním ke studiu.

Další forma studia, na kterou se lze přihlásit, je vyšší odborná škola obor Ochrana vojsk a obyvatel při krizových situacích. Tento odbor je určen

převážně pro vojáky z povolání na velitelských funkcích a pro zaměstnance rezortu Ministerstva obrany na bezpečnostních a krizových pozicích. Absolvent tohoto oboru získá možnost se uplatnit a pracovat na místech ve státní správě jako bezpečnostní referent nebo po ukončení kariéry v armádě v civilním sektoru později jako diplomat či na pozicích v mezinárodních institucích.

Univerzita obrany

“Docendo discimus.” Učením sebe učíme druhé.

Univerzita obrany patří mezi organizační celky v rámci resortu MO. V roce 2004 došlo díky zákonu č. 214/2004 Sb., o zřízení Univerzity obrany ke sloučení školy z původních tří vzdělávacích celků, a to Vojenské akademie v Brně, Vojenské vysoké školy pozemního vojska ve Vyškově a Vojenské lékařské akademie Jana Evangelisty Purkyně v Hradci Králové. Univerzita poskytuje vzdělávání v několika typech studijních programů.

Bakalářské denní a kombinované studium, magisterské denní i kombinované nástavbové a doktorské studium pro vojáky z povolání, studenty z České republiky i zahraniční studenty. Univerzita též poskytuje vzdělání v rámci programu celoživotního vzdělávání jako je například Kariérní kurz Generálního štábu nebo poskytuje různé specializované kurzy pro odborný personál z řad armády. Škola úzce spolupracuje s Ministerstvem obrany, Generálním štábem AČR a všemi útvary napříč celou republikou.

Na škole též probíhají pod záštitou Centra jazykové přípravy UO přípravy odborné kurzy výuky cizích jazyků, na které jsou vojáci vysíláni velitelskou cestou z důvodu povýšení nebo v rámci přípravy na zahraniční misi, kde je jedna z podmínek účasti jazyková zkouška STANAG 6001. Příprava probíhá zpravidla formou intenzivního tříměsíčního kurzu, který je zakončen závěrečnou zkouškou z písemného testu, poslechu s porozuměním, psaného projevu a ústní komunikace.

Fakulta vojenských technologií (FVT)

Fakulta vojenských technologií má za cíl vzdělávat, pěstovat svobodné myšlení a ducha v oblasti vědeckého a technického bádání v oborech, které jsou stěžejní pro budování ochrany a bezpečnosti ČR. Studium se zaměřuje převážně na strojní, elektrotechnické, stavební, geografické, meteorologické směry a také na oblasti výzkumu, které souvisí s informačními a kybernetickými hrozbami. Co se týče pedagogické oblasti vzdělávání dle potřeb a požadavků AČR a Ministerstva obrany se na fakultě se zaměřují především na výchovu a důslednou přípravu vojenských profesionálů v akreditovaných technických oborech. Na fakultě mohou studovat i jedince z řad civilní sféry, kteří hodlají po ukončení studia pracovat na pozicích ve státní správě či působit v obranném průmyslu.

Fakulta vojenského leadershipu (FVL)

Na této fakultě probíhá především studijní příprava budoucích důstojníků Ozbrojených sil ČR, kteří budou vykonávat velitelskou činnost na pozicích velitelů čet a nebo důstojníků v rámci štábního zabezpečení. Fakulta nabízí několik akreditovaných studijních modulů v sektoru managementu a řízení lidských zdrojů s rozšířením do sféry obrany a bezpečnosti ve státním sektoru. Ve vybraných studijních programech umožňuje škola studium i uchazečům z civilu, kteří mají zájem se později uplatnit jako manažeři v institucích zabývajících se otázkami bezpečnosti a obrany ve vládním i soukromém sektoru.

Fakulta vojenského zdravotnictví (FVZ)

Studenti fakulty vojenského zdravotnictví se připravují během studia na kariéru vojáků z povolání sloužících na pozicích zdravotnického lékařského i nelékařského personálu napříč všemi odbornostmi včetně zdravotnické informatiky, vědy a výzkumu. Studenti se mohou zapojit do vědecko-výzkumné činnosti, která se zabývá otázkami bezpečnosti státu ve spolupráci se zahraničními vědeckými institucemi. Oblasti studia jsou pestré a nabízí výuku urgentní medicíny, medicíny katastrof a ochranu proti biologickým, chemickým a nukleárním hrozbám.

Prezenční vojenská forma studia nabízí v akreditovaných magisterských studijních programech obory Vojenské všeobecné lékařství, Vojenské zubní lékařství a Vojenskou farmacii. V tříletém bakalářském programu umožňuje studium Zdravotnický záchranář. FVZ úzce spolupracuje s Lékařskou fakultou a Farmaceutickou fakultou Univerzity Karlovy, Fakultní nemocnicí v Hradci Králové a dalšími vojenskými i civilními institucemi v oblasti poskytování zdravotnické péče. Zde na univerzitě se také vyučují odborné vzdělávací kurzy jako je Kurz první pomoci v boji, TCCC kurz či kurzy Urgentní péče v poli pro lékařský i nelékařský zdravotní personál AČR. FVZ taktéž dle “Plánu kurzů a odborných stáží zdravotnické služby AČR” poskytuje řadu výukových akcí a programů.

Fakulta vojenské tělovýchovy a sportu (FTVS)

Studium probíhá v rámci Univerzity Karlovy v Praze a obor Vojenská tělovýchovy je zaměřený na přípravu budoucích důstojníků AČR, kteří hodlají zaujmout funkce na pozicích instruktorů vojenské přípravy, tělovýchovné pracovníky, trenéry a instruktory speciální tělesné přípravy jako je vojenské lezení, plavání, boj zblízka či přesuny na ledu a sněhu. Absolventi tohoto typu studijního programu mohou vykonávat činnost tělovýchovných náčelníků na praporech u všech druhů vojsk, učitele na střední vojenské škole nebo vysoké škole či se specializovat na oblast vědy a výzkumu ve sportovním odvětví. Studium nabízí dvě možné formy, a to kombinovanou či prezenční.

Velitelství výcviku-Vojenská akademie Vyškov (VeV-Va Vyškov)

Zde probíhají veškeré vzdělávací a výcvikové kurzy pro příslušníky resortu Ministerstva obrany, pro studenty vojenských škol a pro nové rekruty z řad civilního obyvatelstva, kteří se ucházející o místo v řadách profesionálních vojáků. Tato vzdělávací a výcviková instituce má za úkol realizaci profesní přípravy, a to formou kariérových kurzů, které jsou potřebné pro povýšení do příslušného hodnostního sboru, dále pak odborných a specializačních kurzů pro vojáky z povolání, kteří jsou zařazeni na příslušných místech, na nichž je potřeba dané kvalifikace a také účelových kurzů pro příslušníky z řad poddůstojníků, nižších důstojníků a praporčíků se zájmem o danou problematiku, která je náplní kurzu.

Výcviková akademie též odpovídá za přípravu a výcvik jednotlivců, skupin a bojových jednotek k nasazení do zahraničních misí a operačních úkolů v rámci koalice NATO. Mezinárodní spolupráce je stěžejním bodem, který ovlivňuje řízení celé organizace a Velitelství výcviku má za úkol organizovat a koordinovat tuto zahraniční výcvikovou a školící spolupráci mezi Armádou České republiky a armádami spojeneckých států NATO.

Velitelství vojenské akademie tvoří tyto složky:

- Velení, štáb
- Oddělení duchovní služby
- Odbor profesní přípravy
- Odbor přípravy do zahraničních operací a speciální přípravy
- Centrum dopravní výchovy
- Centrum rozvoje a řízení dopravy
- Centrum doktrín
- Centrum komunikačních a informačních technologií

Kvalifikační požadavky

V resortu Ministerstva obrany rozlišujeme jisté základní kvalifikační předpoklady pro konkrétní hodnostní sbory nebo skupiny hodností a různé druhy úrovní velení, zabezpečení a řízení. V rámci kariérové přípravy AČR definuje kvalifikační předpoklady a těmi jsou: požadované znalosti cizího jazyka, odborné požadavky nebo určité dosažené vzdělání. Základní předpoklad pro vykonávání určité funkce je splnění požadavku na vzdělání, následně přichází na řadu kariérová příprava a dále odborná. Jak uvádí vyhláška č. 217/2010, o stanovení kvalifikačních předpokladů pro služební zařazení VZP, je stanoveno uvedené minimální dosažené vzdělání v hodnostních sborech. Viz tabulka.

Mužstvo (vojín, svobodník)	Střední vzdělání s výučním listem
Poddůstojníci (desátník, četař, rotný)	Střední vzdělání s výučním listem
Praporčíci (rotmistr, nadrotmistr, praporčík, nadpraporčík, štábní praporčík)	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Nižší důstojníci (poručík, nadporučík, kapitán)	Vysokoškolské vzdělání v bakalářském studijním programu
Vyšší důstojníci (major, podplukovník, plukovník)	Vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu
Generálové (brigádní generál, generálmajor, generálporučík, armádní generál)	Vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu

Tabulka 1: Hodnostní sbory

Zdroj: Autor

Příprava personálu v rámci resortu AČR zahrnuje taktéž řízení kariéry, což je naplňování pomocí nástroje “Plánu osobního rozvoje”, který je zpracováván nadřazeným stupněm daného vojáka na základě a posouzení “Osobního hodnocení”, jenž je vypracováno každý rok, a potenciálu podřízeného jedince v souladu s potřebami AČR. Tento plán je obvykle zpracováván na delší časové období zpravidla na 3-5 let.

Kariérová příprava

Základní kvalifikační požadavek pro odpovědný výkon služby je získání vojensko-odborných znalostí a dovedností, které musí ovládat každý voják na konkrétních pozicích a funkcích, aby splňoval podmínky pro vstoupení do určených hodnostních sborů a následně mu byl umožněn kariérní růst v rámci resortu.

“Kariérová příprava je zaměřena především na rozvíjení všeobecných profesních kompetencí VZP v jednotlivých hodnostních sborech, které jsou dány schopnostmi (znalostmi a dovednostmi) v oblastech bezpečnostních, obranných a vojenskostrategických studií, vojenského umění, teorie řízení a obranného plánování a leadershipu (schopnost velet, řídit a vést kolektiv).”
(Koncepce přípravy, 2019)

Soustavu kariérové přípravy tvoří:

- Poddůstojnický kurz
- Základní praporčický kurz
- Vyšší praporčický kurz
- Základní důstojnických kurz
- Kurz pro nižší důstojníky
- Kurz pro vyšší důstojníky
- Kurz generálního štábu
- Kurz pro generály

Jazykové požadavky

Jak již bylo zmíněno výše, jedním z kritérií při zařazování na příslušná služební místa je splnění určité požadované jazykové znalosti z anglického jazyka podle standardizační dohody NATO STANAG 6001, v několika jazykových dovednostech, kterými jsou: poslech s porozuměním, mluvený projev, čtení s porozuměním, písemný projev. Rozlišujeme celkem pět úrovní jazykové vybavenosti dle následující tabulky. (Jazyky, studium, práce, 2010).

Jazykový profil	Znalostní jazyková úroveň
SPL 1	Základní úroveň
SPL 2	Nižší střední úroveň
SPL 3	Vyšší středně pokročilá úroveň s profesním minimem
SPL 4	Pokročilá, plně profesionální
SPL 5	Úroveň rodilého mluvčího/bilingvní

Tabulka 2: Jazyková úroveň

Zdroj: Jazyky, studium, práce, 2010

Minimální požadované znalosti cizího jazyka na jednotlivá služební místa a funkce jsou uvedena v Rozkazu ministra obrany č. 2/2019 čl. 5 Věstníku MO a to dle jednotlivých hodnotí. Ke splnění kvalifikačního předpokladu jazykové vybavenosti AČR umožňuje vojákům studium prostřednictvím přípravných, základních, zdokonalovacích a udržovacích kurzů. Výběr do těchto kurzů je prováděn na základě posouzení nadřízeného orgánu a dle funkční náplně a požadavků na dané místo.

Kurzy jsou prováděny v Centru jazykového vzdělávání Univerzity obrany, popřípadě na posádkách a dislokačních útvech a doba trvání je tři měsíce. Vojáci v rezortu mají také možnost požádat si služební cestou o vyslání na

dobrovolnou zkoušku do Centra jazykového vzdělání v rámci služebního volna a pokusit se zvládnout závěrečné testy bez předchozího kurzu. Pokud se voják vzdělává v rámci samostudia, nebo formou jazykových kurzů ve svém volném čase, má nárok na peněžitou odměnu dle čl. 26 RMO č.25/2020 Věstníku MO.

Tento motivační příspěvek napomáhá ke zvyšování jazykové přípravy a Univerzita obrany společně s Centrem jazykového vzdělání pravidelně zveřejňuje a poskytuje vojákům a zaměstnancům resortu MO materiály potřebné ke studiu a zkouškám, které jsou k dispozici na internetových stránkách školy a centra.

Vzdělávání vojáků z povolání

Vzdělání je jedna z hlavních složek přípravy vojáků a personálu v rámci AČR. Cílem je snaha získat další potřebné kvality v oblasti vzdělanosti a vojenské profesní připravenosti. Rezort MO je téměř plnohodnotně schopen zajistit vlastními silami a prostředky střední vzdělávání, vyšší odborné a vysokoškolské. Vzdělávání v rámci organizací spadající pod rezort má z větší části vojenský a bezpečnostní povahu, ale zároveň umožňuje předpoklady k uplatnění se v civilu, v případě že by voják později nepokračoval v armádě a po ukončení závazku se rozhodl odejít pracovat do soukromého sektoru

Zvyšování vzdělání .

Cílem prohlubování vzdělávání je nabytí dalších znalostí a dovedností nad rámec požadavků, které jsou stanoveny pro daný typ výkonu služby na konkrétním zařazení. Voják z povolání může vzdělání získat studiem na vojenské střední škole, v případě, že chce mít maturitní osvědčení. Dále je možné prohloubit vzdělání studiem na vyšší odborné škole, nebo vysoké škole.

“Vzdělávání je souborem cílených, vědomých a plánovaných opatření a činností, které jsou orientovány na získávání znalostí, dovedností a schopností a osvojení si žádoucího pracovního chování zaměstnance v organizaci.”

(Dvořáková, 2007, s. 485)

V případě, že je voják vyslán ke studiu do vzdělávací organizace v souvislosti s požadavky na jeho současné nebo budoucí pracovní zařazení, je s ním uzavřena dohoda o zvýšení nebo rozšíření vzdělání, dle §60 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání.

Touto dohodou vzniká vojákovi nárok na zvýšení nebo rozšíření vzdělání a zároveň se zavazuje pokračovat po ukončení studia ve služebním poměru a to na stavovou dobu nebo uhradit náklady vzniklé zahájením vzdělávání. Studium je mu zpravidla umožněno pouze na vojenských školách, v civilní sféře je udělován souhlas jen ve výjimečných případech a to za předpokladu, že to vyžaduje zájem služby. Aby byl voják vyslán ke studiu a bylo mu schváleno tzv. služební studijní volno, které by čerpal v průběhu výuky ve škole, je zapotřebí aby splňoval kritéria udělení povolení ke studiu během pracovní doby.

Pokud se voják z povolání rozhodne rozšířit vzdělání a tím pádem kvalifikační předpoklad bez souhlasu nadřízeného orgánu, tj. bez dohody o zvýšení nebo rozšíření vzdělání, má nárok na udělení jednorázového kvalifikačního příspěvku podle § 70a 221/1999 Sb., o vojácích z povolání za předpokladu, že je následně zařazen na služební místo, které takový stupeň vzdělání vyžaduje. Výše příspěvku je stanovena Vyhláškou č.146/2015 Sb. o stanovení výše náborového příspěvku a výše kvalifikačního příspěvku. Tato relativně nová změna v zákonu o vojácích z povolání vznikla z důvodu zvýšit motivaci ke vzdělávání v průběhu trvání doby služby na vlastní náklady v rámci osobního volna. Výše tohoto příspěvku je v rozsahu od 80 000 Kč až do 250 000 Kč podle stupně dosaženého vzdělání.

V Rozkazu Ministerstva obrany č. 63/2015 Věstníku MO v čl. 27 odst. 3 se ovšem uvádí, že vyplácení daného příspěvku se odvíjí od posouzení služebním orgánem, který určuje zda získaná odbornost odpovídá vojenskému zařazení a funkční náplni vojáka z povolání. Tato vnitřní úprava omezuje značným způsobem vyplácení příspěvku a snižuje motivaci vojáků k zahájení studia bez předchozího souhlasu velitele a tedy ke studiu v rámci svého osobního volna a během čerpání řádné dovolené.

Vysílání vojáků ke studiu

Aby bylo umožněno příslušnému vojákovvi studovat v rámci výkonu služby, musí splňovat níže uvedené podmínky k zařadání o schválení studia dle RMO č. 5/2019 Věstníku Ministerstva obrany, Výběr vojáků z povolání do vzdělávacích a výcvikových aktivit, ve znění pozdějších předpisů. Žádost se podává příslušníkům služebnímu orgánu, tj. vedoucímu organizačními celku, u kterého je jedinec zaměstnán nebo přímou cestou skrz Agenturu personalistiky AČR.

Podmínky pro schválení a vyslání VZP ke studiu:

- VZP momentálně na dané funkci na jednotce/útvary uplatňuje nejvyšší dosažený stupeň vzdělání, doktorský studijní program je z této podmínky vyjmut
- Dosáhl poslední tři roky v rámci svého služebního hodnocení minimálně hodnocení “dobře”
- V rámci přezkoušení z fyzické zdatnosti byl ohodnocen v posledních třech letech na úrovni “dobře”, pokud nebyl ze zdravotních důvodů a lékařského potvrzení z přezkoušení uvolněn
- Je předpoklad a služební záměr příslušného nadřízeného orgánu, aby byl voják povýšen do vyšší hodnosti nebo mu byla přidělena funkčně, jejíž povaha vyžaduje dané vzdělání

Nedílnou oficiální žádostí o vyslání ke studiu je předložení vyjádření z personálního oddělení, kde se uvádí příslušný záměr s vojákem, potvrzení střední či vysoké školy o konkrétní částce předpokládaných nákladů na studium, jedná-li se o vzdělání v civilní vzdělávací organizaci, posudek o zdravotní způsobilosti (jedná-li se například o studium se zvýšenou fyzickou si psychickou zátěží, jako jsou zdravotní nebo bezpečnostní obory). Dále musí voják doložit prohlášení o jeho dřívější době studia a souhlasné vyjádření o zvýšení vzdělání a rozhodnutí školy o výsledku přijímacího řízení.

V případě, že je vojákovi žádost o vyslání ke studiu schválena, může v rámci svého výkonu služby docházet do výuky konané na daném vzdělávacím zařízení. V praxi ale vojáci žádají o povolení jen velmi málo, protože většina zájemců o studium nesplňuje výše uvedené podmínky (nejdůležitější podmínkou je personální zájem s daným jedincem), a proto se tedy rozhodnou pro druhou variantu a tou je studium školy v rámci svého osobního volna a během čerpání řádné dovolené.

Motivace vojáků ke studiu

Důležitým bodem v otázce vzdělávání vojáků z povolání je téma motivace a činitelů, které ovlivňují jedince k rozhodnutí rozšířit si své vzdělání. V následující části práce se budu zabývat právě tímto tématem. Motivaci můžeme chápat dle Tureckiové jako určitý vnitřní proces, jenž vzbuzuje v člověku chuť, vůli a chuť vyvíjet úsilí vedoucí k dosažení konkrétního cíle. Na motivaci lze nahlížet dle Armstronga (2015) jako na cyklus, kdy na prvním místě máme danou potřebu, která má být uspokojena, následují kroky k dosažení cíle a kýženému výsledku a cyklus (kruh) se zakončuje a uzavírá uspokojením dané potřeby, resp. splněním cíle.

“Motiv představuje určitou jednotlivou psychickou sílu-popud, pohnutku, která člověka, jeho činnost, určitým směrem orientuje (zaměřuje), která ho v daném směru aktivizuje a která vzbuzenou aktivitu udržuje. Motiv tedy představuje psychologickou pohnutku, příčinu či důvod určitého lidského chování či prožívání, dává mu psychologický smysl.” (Provazník, 2004, s. 34)

Dělení motivace není zcela jednotné a téma je samo o sobě dost široké a obsáhlé. Nicméně pro aspekty motivace ke vzdělávání budu vycházet ze základních definic a nejčastějšího druhu dělení, totiž na vnitřní a vnější motivaci jedince. Dle výzkumu Donath-Burson-Masteller se zjistilo, že nejsilnější a nejvyšší vnitřní motivaci mají sebevědomí lidé s ambicemi, kteří chtějí v životě a v pracovní sféře uspět. Naopak mnohem menší míru této motivace mají lidé, kteří jsou na stabilním, finančně dobře ohodnoceném, pracovním místě bez příležitosti ke kariérnímu růstu a povýšení.

Motivace vnitřní

Pokud mluvíme o motivaci vnitřní, chápeme ji jako impulz, který vychází z pohnutek člověka, jako je uspokojení potřeb a zájmů. Řadíme zde i například potřebu člověka vykonávat jistou pracovní činnost, resp. cítit uspokojení a radost. Zároveň se za vnitřní motivaci považuje i potřeba jedince uspět, být uznáván a oceňován. Motivace vnitřní se dá chápat jednoduše jako proces, kdy je jedinec motivován sám sebou.

Motivace vnější

Zjednodušeně se dá říci, že takto se označuje motivace, kdy jsme motivováni okolím (vnějšími podněty). Vnější stimul může představovat například povzbuzování rodiny, nadřízeného, ale také se jedná o odměny jako je odměna, finanční ohodnocení či povýšení a postup v kariérním žebříčku. Tento druh motivace považujeme za velmi silný a výrazný, ale z dlouhodobého hlediska není vnější motivace tak stabilní a udržitelná.

Pro porovnání charakteristik obou druhů motivace je níže uvedená tabulka.

Vnitřní motivace	Vnější motivace
Učení motivované zájmem a zvědavostí	Učení motivované snahou získat lepší ohodnocení
Snaha pracovat pro svoje vlastní uspokojení	Snaha pracovat pro uspokojení vedoucího pracovníka
Preference nových a flexibilních činností	Upřednostňování lehkých a jednoduchých činností
Snaha pracovat samostatně a nezávisle	Závislost na pomoci vzdělavatele
Preferování vnitřních kritérií úspěchu a neúspěchu v práci	Orientace na vnější kritéria posouzení výsledků

Tabulka 3: Vnější a vnitřní motivace
Zdroj: Lokšová, Lokša, 1999

Motivace vojáků jako dospělých jedinců

Efektivitu vzdělávání výrazně ovlivňuje postoj a míra motivace dospělých (vojáků). Přístup ke vzdělávání je odlišný od vzdělávání dětí a mladistvých a motivace dospělých stojí na třech základních pilířích. První z nich je to, že dospělý voják/člověk musí mít konkrétní a ucelené informace o průběhu vzdělávání, dále mu musí být znám obsah a forma vzdělávání a musí vědět a věřit, že je dané vzdělání pro něj přínosné a bude pro něj mít určitý význam v budoucnu (Knowles, Holton, Swanson, 2005, s. 375).

Při výzkumu míry motivace dospělých ke vzdělávání v projektu Lifelong Learning 2010 se zjistilo, že jedinci se základním vzděláním a s nízkou kvalifikací mají především vnější motivy ke studiu, jako je právě možnost lepšího uplatnění na trhu práce nebo příležitosti se socializovat v jiném prostředí. Oproti tomu dospělí jedinci s již terciálním vzděláním a vyšší mírou kvalifikace jsou ovlivněni vnitřní motivací, jakou může být snaha dozvědět se víc o dané problematice či studijním oboru (Daehlen, Ure, 2009, s. 673).

Dospělý člověk za sebou má již zkušenost s formálním vzděláváním a ta nemusí být vždy pozitivní a příjemná, dá se proto předpokládat, že část jedinců může naopak další studium právě z tohoto důvodu odrazovat. Motiv ke vzdělávání není vždy jen jeden, ale zpravidla se jedná o celý komplex důvodů, které se neustále mění a transformují v důsledku životních změn a situací. Vojáci jsou na různých pozicích, kde vykonávají mnohdy naprosto rozdílnou činnost. Každý pochází z jiného sociálního prostředí a obklopuje se odlišnou skupinou lidí v civilním prostředí či domově.

Dále je potřeba brát v potaz další faktory, které ovlivňují jejich motivy a těmi jsou dle Beneše (2008, s. 84) nejvyšší dosažené vzdělání, věk jedince, pohlaví, rodinný stav a počet dětí, místo bydliště a sociální status. V mladším věku se jedinci zaměřují na vzdělávání v rámci kariérního rozvoje s cílem dosáhnout viditelných úspěchů na pracovišti. Vyzrálější a vyspělejší lidé mají naopak častěji zájem studovat, protože usilují o osobní rozvoj a na kariéře jim už tolik nezáleží.

U vojáků z povolání dochází ve větší míře k jisté pracovní izolovanosti a odloučenosti od okolního civilního života. U jiných povolání mimo rezort AČR není zcela obvyklé, aby spolu spolupracovníci trávili více volného času a společně fungují v rámci kolektivu jen během pracovní doby, i zde záleží dost na charakteru povolání. V tomto směru je odlišnost vojenského prostředí více než zřejmá, neboť u vojáků z povolání se očekává, že budou jejich jednotky stmelené, schopné fungovat za jakýchkoli podmínek a v nejrůznějších situacích krizového charakteru. Je běžnou praxí, že se v rámci vojenské přípravy jezdí na výcviky a tematické zdokonalovací kurzy, které trvají celé dny mnohdy i týdny. Může tak dojít k pocitu frustrace z izolace, a to může být zároveň impulz a motiv k zahájení studia, neboť sociální kontakt, poznání nových lidí a jiné atmosféra jsou obecné motivy ke vzdělávání dospělých.

Vojáci z povolání mají závazek na dobu určitou a tzv. doba rozhodná na konkrétním služebním místě znamená, že je voják přidělený na danou pozici s funkční náplní. V průběhu let a se změnami ve vedení, v osobním životě či finanční situaci, může dojít k motivaci z profesních důvodů a kariérních ambicí. Vojáci z povolání jsou ohodnoceni finančně dle platových tříd, které se odvíjejí od hodnosti, na které jsou vázané. Pokud chce tedy voják navýšit své platové ohodnocení, musí povýšit v hodnostním sboru, což může znamenat v mnohých případech i nutnost doplnění vzdělání. (Mičáfek, 2014)

Často též nastává situace, kdy je voják na jednotce již delší časové období a v rámci praxe má nejvíce zkušeností, které by mohl uplatnit na pozici velitele daného celku (družstvo, četa, popřípadě rota či prapor), ale jelikož nesplňuje podmínky pro jmenování do vyšší hodnosti, místo mu není možné nabídnout. Zde se tedy jedná opět o důvod ke studiu, přestože není hlavní motivací finanční zisk, ale spíše kariérní postup a touha předávat zkušenosti dalším lidem.

Další faktor, který ovlivňuje vojáky při rozhodování, zda se věnovat dalšímu studiu, je problém, který nastává po uplynutí závazku, a tedy po ukončení služebního poměru. Jsou jisté typy odborností, které lze uplatnit i v civilní sféře a doba v armádě se zahrnuje do praxe, což je pro jedince pozitivní.

Jedná se především specializace jako lékaři, zdravotníci, překladatelé, ale také řidiči nebo instruktoři střelby. Vojáci, kteří nemají žádnou odbornost se po odchodu do civilu potýkají s problémem, jak se uplatnit na trhu práce. Odchod z resortu MO pro mnohé vojáky znamená naprostý zlom v kariéře a je to přechod do úplně jiné pracovní sféry. Aby byl jedinec schopný najít si zaměstnání mimo AČR je mnohdy potřeba rekvalifikaci nebo právě konkrétní vzdělání.

Charakteristika a struktura konkrétního útvaru

V roce 2008 k 1.10. byl v rámci dislokačních a reorganizačních změn vytvořen 153. ženijní prapor, který je v podřízenosti 15. ženijního pluku Velitelství pozemních sil, jenž má sídlo v Bechyni. Úkoly, které má prapor plnit a k nimž je předurčen se dělí na úkoly mimo území ČR a v rámci území ČR. Na území státu se jedná především o ženijní podporu veškerých operací a činností, které zajišťuje armáda. Také se jedná o speciální pyrotechnickou (EOD¹/IEDD²) podporu k likvidaci možných teroristických činností pyrotechnického rázu. V rámci spolupráce a pomoci IZS ČR také provádí záchranné a vyprošťovací práce. V zahraničí je 153. ženijní prapor předurčen k podpoře všech celků uskupení pozemních a vzdušných sil, a také slouží jako podpora mezinárodních sborů a celků.

Vojáci z povolání v rámci plnění úkolů ozbrojených sil musí být schopni:

- Zajistit transport a pohyb vlastního vojska a techniky
- Činit opatření k omezení či zastavení pohybu protivníka
- Provádět ženijní zabezpečení a ochranu vlastních jednotek
- Plnit úkoly EOD/IEDD a ženijního průzkumu
- Plnit ženijní podporu mírových operací

¹ Explosive ordnance disposal

² Improvised explosive device disposal

Velitelská rota

Velitelská rota zabezpečuje a zajišťuje výstavbu, provoz a také údržbu velitelského stanoviště (tj. hlavního místa velení), její nejdůležitější činností je zřizování a zabezpečení rádiového a telekomunikačního spojení v rámci praporu a jednotek v jeho podřízenosti. Dále má na starosti plnění specializovaných úkolů pod vodou družstvem potápěčů a plnění ženíjního průzkumu ve vodě i na zemi a vykonávání radiačního a chemického průzkumu a s ním souvisejí dekontaminace osob, materiálu a techniky.

1. a 2. rota bojové ženíjní podpory

Tyto dvě jednotky zřizují výbušné a nevýbušné zátarasy a též plošné odminování. Zabezpečují výstavbu mostů, jejich údržbu a též úpravu a údržbu pozemních komunikací a cest. Mají na starosti veškeré úkoly spojené s ničením zátarasů protivníka a trhavinami a výbušninami.

Ženíjní speciální rota

Pod tuto rotu spadají veškeré úkoly a činnosti spojené s EOD a IEDD, obecná pyrotechnická podpora a tzv. route clearance a prohledávání území operace. V rámci roty funguje i hasičská jednotka, která v případě potřeby spolupracuje s IZS. Rota mimo jiné provádí i zemní práce a záchranné práce na vodě.

Rota logistiky

Jednotka zabezpečuje logistickou podporu celého praporu a všech podřízených celků. Je vybavena veškerým potřebným materiálem a technikou, tak aby zajistila fungování kdekoliv je potřeba.

Empirická část

V první části bakalářské práce jsem se věnovala rozboru struktury Armády ČR a systému vzdělávání, který souvisí s kariérním řádem a služebním poměrem vojáků. Též jsem uvedla případy a důvody, které mohou vojáky či vojákyně v resortu přesvědčit o benefitech vzdělání. V rámci resortu Ministerstva obrany je velmi nepravděpodobné, že daný jedinec setrvá na jedné a tentýž pozici po celou dobu kariéry, je tedy nucen si doplňovat a rozšiřovat vzdělání, aby mohl být povýšen do vyšší služební hodnosti. V případě propuštění z armády je pro vojáky z povolání náročnější hledat si zaměstnání a adaptovat se na běžný civilní trh práce. V této druhé praktické části se pokusím zjistit a analyzovat motivaci ke vzdělávání a studiu u vojáků sloužících u 153. ženijního praporu. Pro účely dotazníkového šetření jsem si stanovila hlavní výzkumnou otázku a tři dílčí výzkumné otázky a dále tři hypotézy, jejichž pravdivost se pokusím dokázat, či vyvrátit.

Výzkumná otázka č. 1: Co motivuje vojáky na praporu ke zvyšování vzdělávání?

Cílem této otázky je přesně zjistit, jaké důvody vedou k rozhodnutí vojáka začít studovat nad rámec svých pracovních povinností, rozšířit si kvalifikaci a získat středoškolské či vysokoškolské vzdělání. Zda se jedná spíše o vnitřní typ motivace tedy touhu po osobním rozvoji a poznání, nebo o vnější typ motivace jako je možnost kariérního růstu či lepší uplatnění na trhu práce v resortu nebo civilní sféře.

Výzkumná otázka č. 2: Jak hodnotí samotní vojáci přínos vzdělání při zohlednění ukončení služebního poměru?

Předmětem této otázky je definovat hodnotu vzdělání a přínos studia, za předpokladu, že by voják ukončil službu v AČR a rozhodl se odejít do civilu. Zda by uplatnil své nově nabyté znalosti a uplatnil by se v oboru, či nikoliv.

Výzkumná otázka č. 3: Jak hodnotí přínos vzdělání vojáci při výkonu služby?

Tato otázka má za cíl zjistit, jestli a do jaké míry je vzdělání důležité v rámci plnění služebních povinností, a zda je pro ně daný obor přínosný i v resortu Ministerstva obrany.

Výzkumná otázka č. 4: Jaké komplikace a problémy jsou spojené se vzděláním ve služebním poměru?

Cílem této otázky je určit jaké bariéry a komplikace vnímají vojáci při studiu a zda jsou to problémy související s jejich profesí v AČR, nebo se jedná o obecnější bariéry ve vzdělávání, které ovlivňují i jiné dospělé při studiu.

Hypotéza č.1: Vojáci z povolání chtějí mít možnost uplatnění na civilním trhu práce v případě propuštění ze služebního poměru.

Hypotéza č. 2: Vojáci chtějí mít vyšší šanci na povýšení a postup v kariérním žebříčku v rámci AČR.

Hypotéza č. 3: Největší překážky během studia je čerpání volna ke studiu a možnost vybírání řádné dovolené.

Metodika práce

V této aplikační části ve formě dotazníkového výzkumu jsem se zaměřila na otázky a problematiku motivace ke vzdělávání a překážky s tím spojené u vojáků sloužících u 153. ženijního praporu. Účelem bylo zjistit postoje a názory dotazovaných k jejich zvyšování znalostí a pokračování ve studiu během služby v AČR. Odpovědi respondentů budu analyzovat a vyhodnocovat ve formě tabulek a grafů a následně k nim přidám slovní komentář. Důležitou součástí a zároveň hlavním smyslem této praktické části práce je získat odpovědi na výzkumné otázky a potvrdit či vyvrátit hypotézy, které jsem formulovala. Dotazníkového šetření probíhalo mezi vojáky u 153. ženijního formou online dotazníku, který byl vytvořen na webových stránkách Survio.com, na nichž byl k dispozici po dobu jednoho týdne.

Odkaz na vyplnění jsem sdílela respondentům prostřednictvím aplikace WhatsApp a sociální sítě Facebook. Konkrétní dotazník jsem též vytiskla a v písemné formě ho umožnila vyplnit na jednotkách vojákům, kteří by z určitých důvodů preferovali tuto variantu místo elektronické. Zúčastnit se výzkumu bylo zcela na dobrovolné bázi a respondenti byli všichni příslušníci vojenského útvaru 6624 v Olomouci.

Kritéria pro výběr respondentů byla tedy následující:

- Voják/vojákyň z povolání sloužící u 153. ženijního praporu
- Aktuálně studuje při zaměstnání střední/vysokou/jazykovou školu
- Studoval v minulosti při zaměstnání střední/vysokou/jazykovou školu

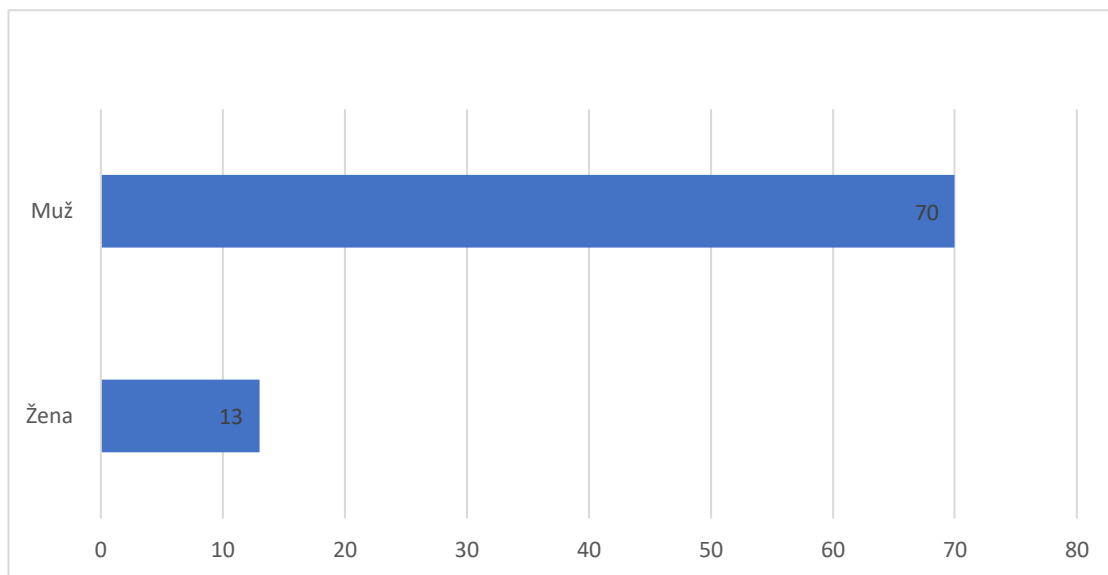
Odpovědi v šetření byly naprosto anonymní a žádné další informace, které by se netýkaly otázek související s výzkumem, nebyly shromažďovány a vyhodnocovány. Celkem se výzkumu rozhodlo účastnit 83 vojáků, což je vzhledem k celkovému počtu příslušníků na praporu poměrně dostatečně reprezentativní vzorek. Dá se tedy předpokládat, že závěry vyvozené na základě vyhodnocení budou mít jistou platnou vypovídající hodnotu. Šetření je v poslední části rozšířené o osobní rozhovor s konkrétními příslušníky praporu, jejichž totožnost znám, ale pro účely tohoto výzkumu a pro zachování anonymity jejich jména záměrně neuvádím.

Analýza odpovědí dotazníkového šetření

Jakého jste pohlaví?	
Žena	13
Muž	70

Tabulka 4: Pohlaví respondentů

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

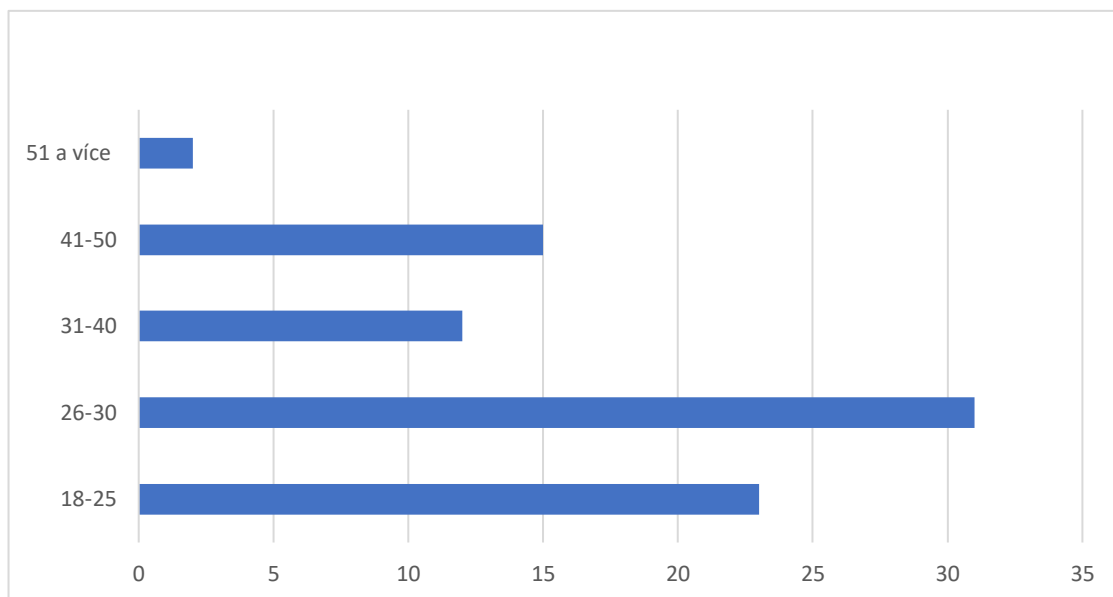
Graf 1: Pohlaví respondentů

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Jak je z výše uvedené tabulky a grafu patrné, zastoupení mužů, kteří se vzdělávají, je mnohem větší než u žen na praporu. Podíl mužů z celkového počtu dotazovaných byl 84,3 % a podíl žen tvořil 15,7 %.

Kolik je vám let?	
18-25	23
26-30	31
31-40	12
41-50	15
51 a více	2

Tabulka 5: Věk respondentů
Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

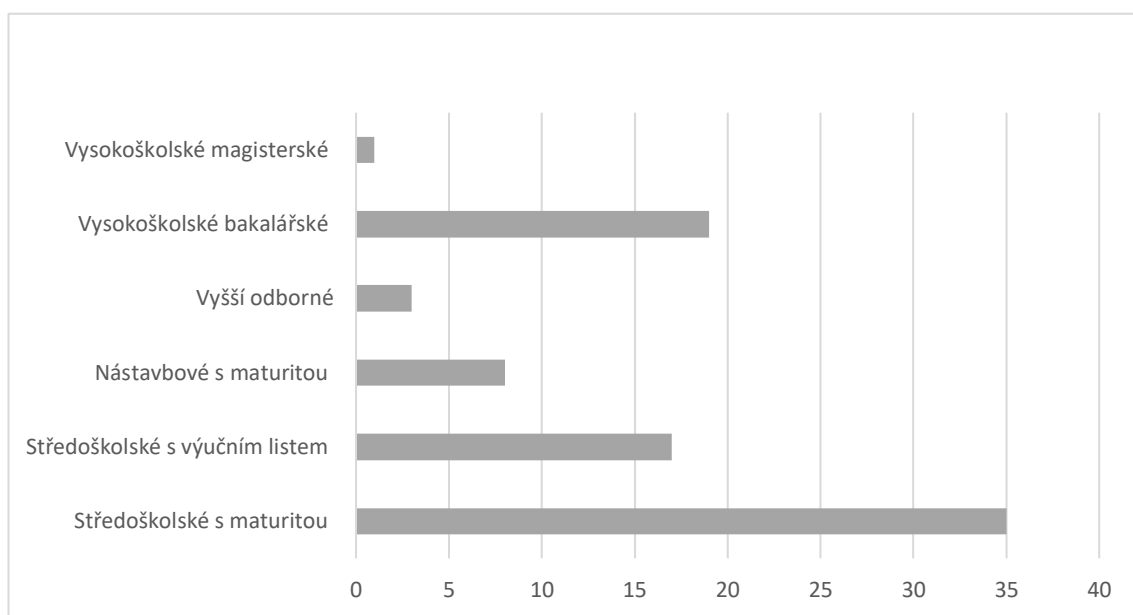
Graf 2: Věk respondentů
Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Z grafu můžeme vyčíst, že nejvyšší zastoupení vojáků, kteří pokračují ve studiu, tvoří jedinci ve věku 26-30 let s podílem 37,3 %. Druhá nejvíce zastoupená věková skupina byla od 18-25 let s podílem 27,7 % následovaná skupinou od 41-50 let, která tvořila 18,1 %. Věková skupina od 31-40 let byla zastoupena podílem 14,5 % a nejméně studujících bylo ve skupině 51 a více let, která tvořila pouze dva respondenty (2,4 %).

Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?	
Středoškolské s maturitou	35
Středoškolské s výučním listem	17
Nástavbové s maturitou	8
Vyšší odborné	3
Vysokoškolské bakalářské	19
Vysokoškolské magisterské	1

Tabulka 6: Dosažené vzdělání

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Graf 3: Dosažené vzdělání

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

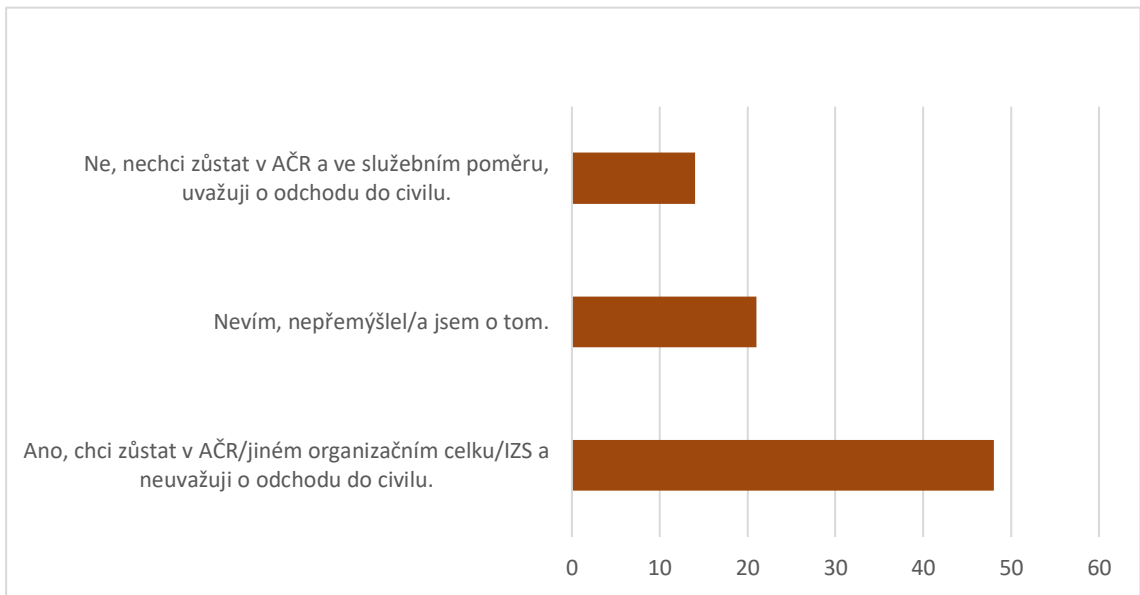
Nejvyšší míru zastoupení v této otázce zde měli respondenti, kteří absolvovali středoškolské vzdělání ukončené maturitní zkouškou, a to v celkovém podílu 42,2 %. Na druhém místě byli respondenti s již ukončených vysokoškolským studiem bakalářského typu (22,9 %) a na třetím místě byli vojáci se středoškolským vzděláním bez maturity s výučním listem s podílem 20,5 %. Pouze 8 respondentů mělo nástavbové vzdělání s maturitou (9,6 %), 3 respondenti byli absolventi vyšší odborné školy (3,6 %) a pouze jeden voják měl již dokončené vysokoškolské magisterské vzdělání (1,2 %).

Máte v plánu setrvat ve služebním poměru v resortu MO?

Ano, chci zůstat v AČR/jiném organizačním celku/IZS a neuvažuji o odchodu do civilu.	48
Nevím, nepřemýšlel/a jsem o tom.	21
Ne, nechci zůstat v AČR a ve služebním poměru, uvažuji o odchodu do civilu.	14

Tabulka 7: Služební poměr

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Graf 4: Služební poměr

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

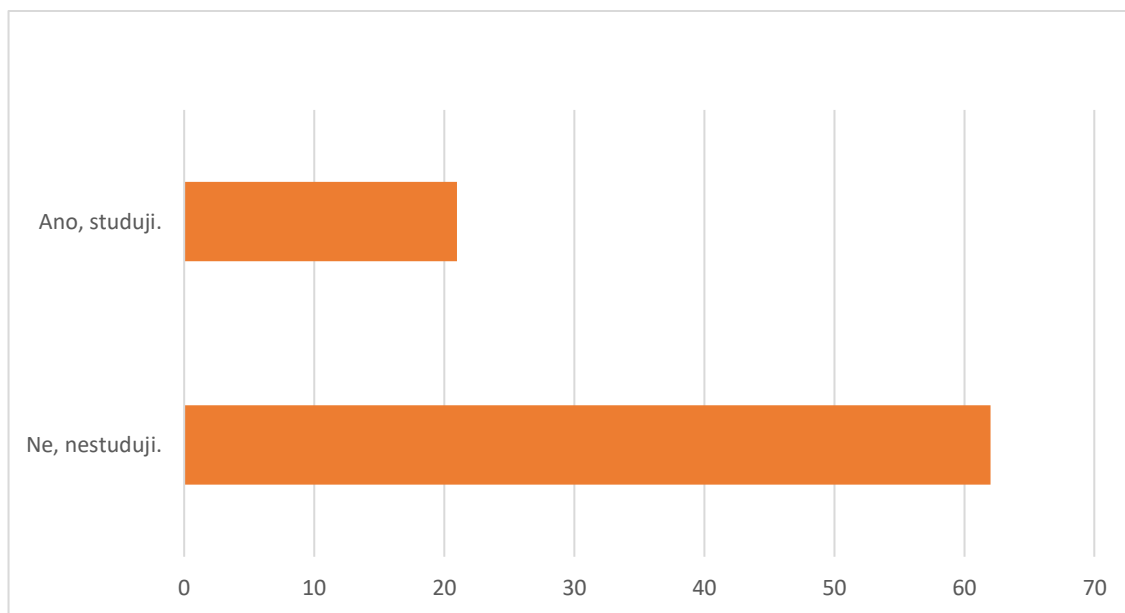
Většina respondentů (57,8 %) odpověděla, že momentálně neuvažuje o odchodu do civilu, ale chce pokračovat ve službě v resortu MO. 21 respondentů s podílem 25,3 % si není jistých a nepřemýšleli o tom. A pouze 16,9 % respondentů uvažuje o odchodu z AČR do civilní sféry.

Studujete obor-specializaci, který lze uplatnit na konkrétní služební pozici? (např. zdravotní obor, IT specializace, právo, atd.)

Ne, nestuduji.	62
Ano, studuji.	21

Tabulka 8: Specializace

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Graf 5: Specializace

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

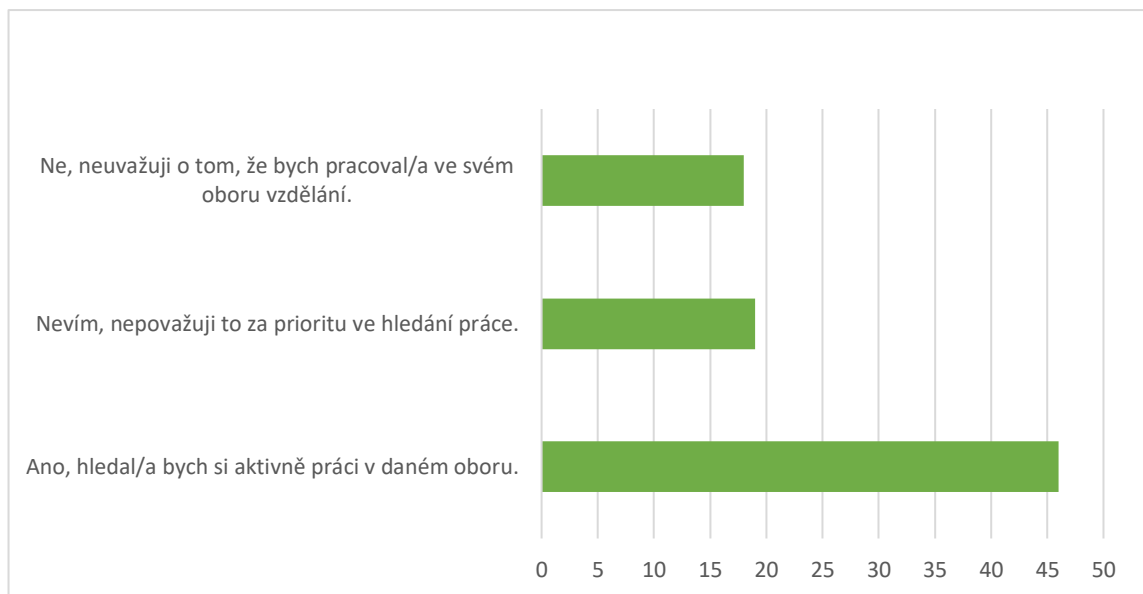
Z výše uvedeného grafu je vidět, že valná většina dotazovaných (celkem 74,7 %) nestuduje obor, který by se vztahoval ke konkrétní specializované pozici, na níž je potřeba daný typ vzdělání (jak je tomu například u vojenského lékaře, nebo technika počítačových sítí). Tento typ vzdělání momentálně studuje 21 respondentů, což činí 25,3 % podíl z celkového počtu dotazovaných.

Za předpokladu, že byste ukončil/a služební poměr a šel/šla do civilu, chtěl/a byste pracovat v oboru, která jste vystudoval/a?

Ano, hledal/a bych si aktivně práci v daném oboru.	46
Nevím, nepovažuji to za prioritu ve hledání práce.	19
Ne, neuvažuji o tom, že bych pracoval/a ve svém oboru vzdělání.	18

Tabulka 9: Práce v oboru

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Graf 6: Práce v oboru

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

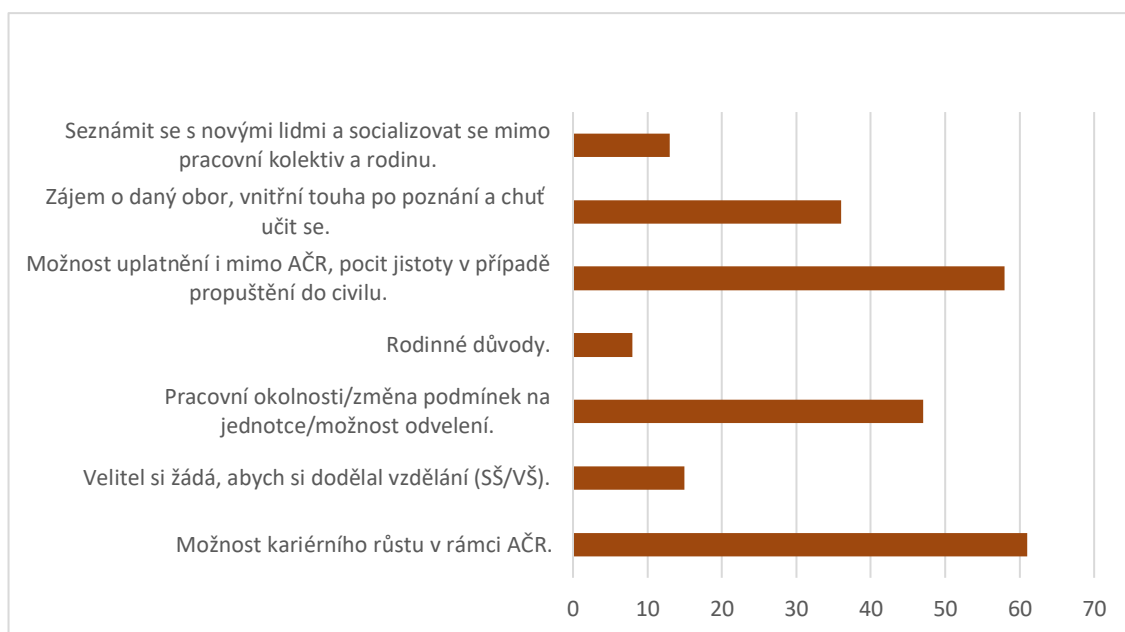
Na tuto otázku více než polovina vojáků v celkovém podílu 55,4 % odpověděla, že by hledala práci ve studovaném oboru, pokud by odešla ze služebního poměru. S téměř shodnými výsledky byly druhé dvě odpovědi, kdy 19 respondentů (22,9 %) odpovědělo, že neví a nepovažuje to za podstatné a 18 respondentů (21,7 %) odpovědělo negativně a nehledali by práci v daném oboru.

**Co je pro vás největší motivace ke studiu?
(Vyberte až dvě možnosti)**

Možnost kariérního růstu v rámci AČR.	61
Velitel si žádá, abych si dodělal vzdělání (SŠ/VŠ).	15
Pracovní okolnosti/změna podmínek na jednotce/možnost odvelení.	47
Rodinné důvody.	8
Možnost uplatnění i mimo AČR, pocit jistoty v případě propuštění do civilu.	58
Zájem o daný obor, vnitřní touha po poznání a chuť učit se.	36
Seznámit se s novými lidmi a socializovat se mimo pracovní kolektiv a rodinu.	13

Tabulka 10: Motivace ke studiu

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Graf 7: Motivace je studiu

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Pro většinu dotazovaných s podílem 73,5 % je nejpodstatnější možnost kariérního růstu v rámci resortu, dále následuje varianta s uplatněním i mimo AČR, která tvoří 69,9 %. 56,6 % vojáků též uvedlo, že je motivují pracovní okolnosti, změna podmínek na jednotce nebo možnost odvelení v rámci armády.

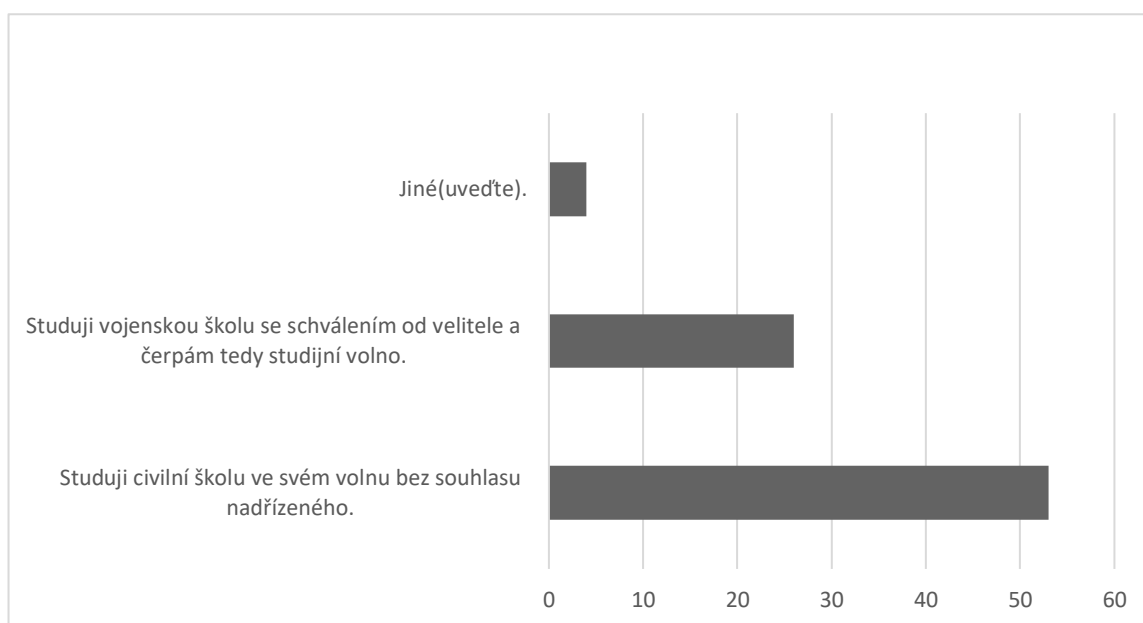
Poměrně značná část respondentů (43,4 %) uvedla, že je zajímavý daný obor a mají chuť se dále vzdělávat čistě z touhy po poznání. 18,1 % vojáků studuje kvůli požadavkům z vyšších míst, 15,7 % vojáků chce poznávat nové lidi a socializovat se v jiné skupině mimo pracovní kolektiv. Pouze 9,6 % dotázaných uvedlo jako motivaci ke studiu rodinné důvody.

Studujete v rámci svého osobního volna/ŘD nebo máte schválené studium od velitele?

Studuji civilní školu ve svém volnu bez souhlasu nadřízeného.	53
Studuji vojenskou školu se schválením od velitele a čerpám tedy studijní volno.	26
Jiné (uved'te).	4

Tabulka 11: Forma studia

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Graf 8: Forma studia

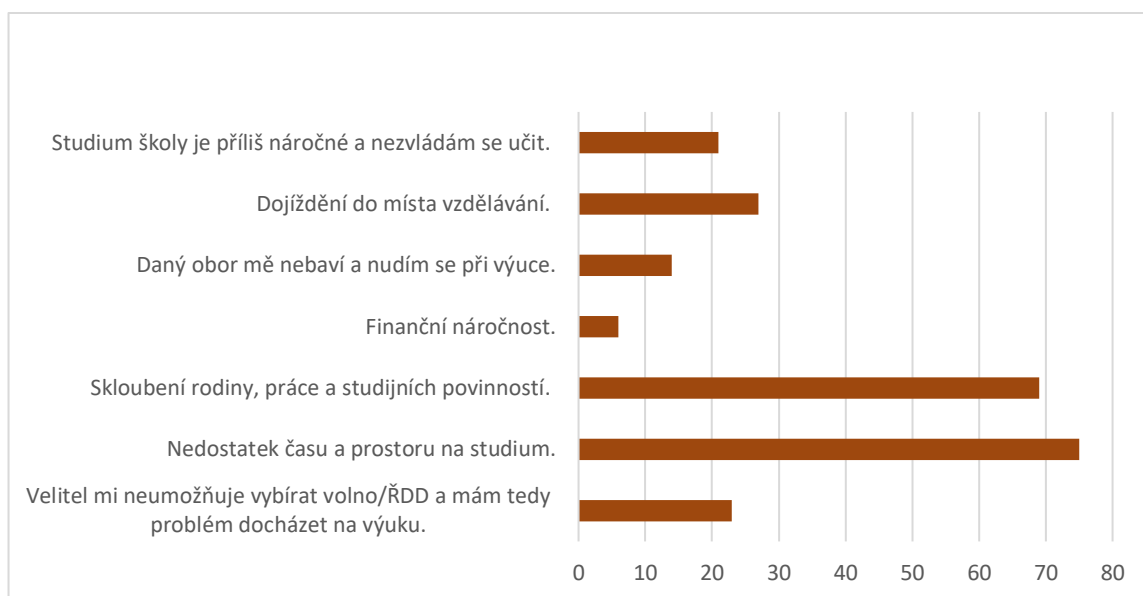
Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Zde je vidět, že většina dotazovaných v podílu 63,9 % studuje civilní školu a bez souhlasu velitele, a tedy bez možnosti čerpat studijní volno. 31,3 % dotazovaných se vzdělává se souhlasem nadřízeného a celkem čtyři respondenti v podílu 4,8 % uvedli, že studují sice vojenský typ školy, ale bez schválení velitele.

**Jaké vnímáme největší překážky ve vzdělání?
(Vyberte až tři možnosti)**

Velitel mi neumožňuje vybírat volno/ŘDD a mám tedy problém docházet na výuku.	23
Nedostatek času a prostoru na studium.	75
Sklobení rodiny, práce a studijních povinností.	69
Finanční náročnost.	6
Daný obor mě nebaví a nudím se při výuce.	14
Dojíždění do místa vzdělávání.	27
Studium školy je příliš náročné a nevládám se učit.	21

Tabulka 12: Překážky ve vzdělávání
Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Graf 9: Překážky ve vzdělávání
Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

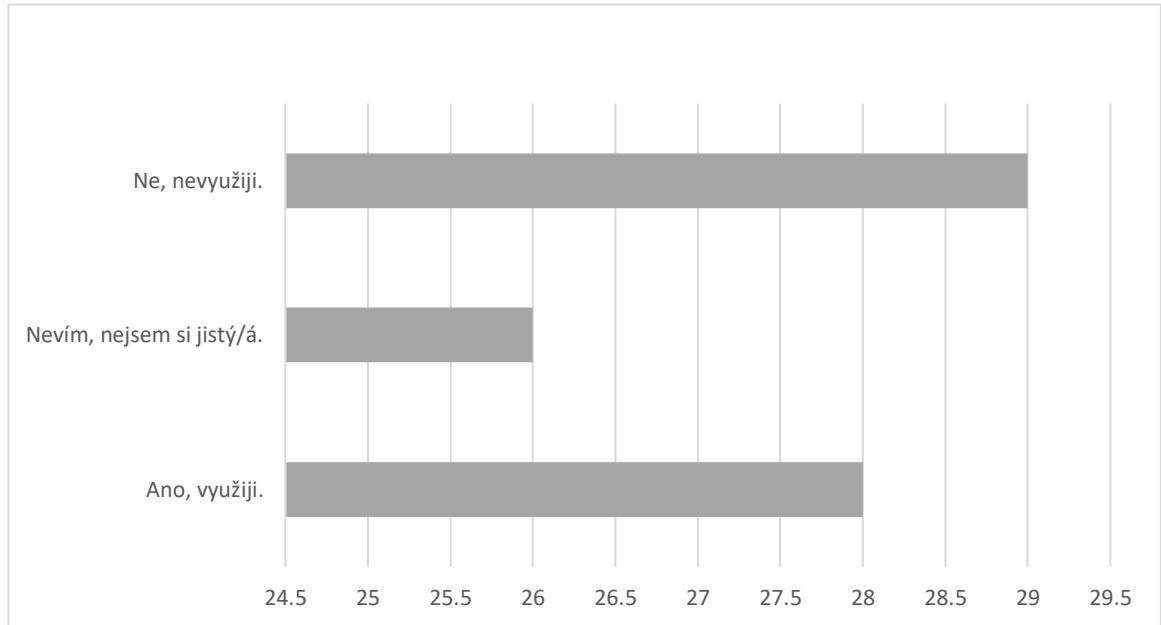
Z odpovědí vyplývá, že nejvíce dělá respondentům potíže najít si čas na studium (90,4 %) a skloubit rodinu, práci a studijní povinnosti (83,1 %). Následuje bariéra související s dojížděním (32,5 %) a problémem s vybíráním volna (27,7%). Pro 25,3 % dotazovaných je studium příliš náročné a 16,9 % lidí studijní obor nebaví a neuspokojuje je. Pouze 6 respondentů (7,2 %) uvedlo, že je pro ně studium po finanční stránce příliš náročné.

Využijete znalosti, které jste získal/a během studia i v rámci praxe v AČR?

Ano, využiji.	28
Nevím, nejsem si jistý/á.	26
Ne, nevyžiji.	29

Tabulka 13: Využití znalostí v praxi

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Graf 10: Využití znalostí v praxi

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Tato otázka zjišťovala, zda dotazovaní vojáci uplatní znalosti získané během studia i v rámci praxe na útvaru. Jak můžeme vidět, podíly zastoupení jsou si dost podobné. 33,7 % vojáků si myslí, že získané vzdělání použije i v rámci své práce, 31,3 % si není jisto a 34,9 % dotazovaných si nemyslí, že v rámci praxe využijí i znalosti ze školy.

Rozhovor s příslušníky praporu

Jak dlouho již sloužíte v AČR a jaké je Vaše vzdělání?

Respondent A:

Nastoupil jsem hned po vyučení v roce 2002. Byl jsem, myslím, první ročník, kterého se nedotkla povinná vojenská služba, ale stejně jsem se nakonec rozhodl jít do armády. Mám strojní průmyslovou školu a maturitu ještě nemám.

Respondent B:

Jsem tu na praporu od začátku ledna 2013. Nastoupila jsem později, kvůli tomu, že jsem neudělala na první pokus maturitu a šla až na zářijový termín. Mám vojenskou střední školu v Moravské Třebové, tehdy tam bylo ještě vojensko-technické lyceum.

Respondent C:

Vystudoval jsem nejdřív střední školu s elektro-technickým zaměřením, a potom jsem nastoupil na Univerzitu obrany do Brna na fakultu vojenských technologií, konkrétně na bakalářské studium ženijního směru. V roce 2012 jsem nastoupil do Bechyně a v rámci reorganizace jsem se nakonec vrátil na Moravu v lednu 2020.

Respondent D:

Sloužím už sedm let a mám vystudovanou střední zemědělskou školu v Přerově. Po škole jsem šel zkusit vysokou školu tady v Olomouci, ale během prvního semestru jsem to vzdal a šel sem na útvar.

Jakou školu jste se rozhodl vzdělávat a proč? Co Vás k tomu vedlo?

Respondent A:

Já jsem za celou dobu, co sloužím školu nepotřeboval. Když bylo potřeba, poslali mě na kurzy a školení z útvaru a na pozici řidiče jsem to ani neřešil. Důležité je, že se vyznám v autech a dokážu je opravit. Pak mě před lety dali na velitele družstva a tehdy jsem taky maturitu nemusel ještě mít. Ale kvůli novému nařízení pro povyšování se mě teď momentálně týká podmínka středního vzdělání. Takže mi řekli, že pokud si nedodělám maturitu, budu muset odejít během pár let a závazek mi neprodlouží, protože nesplňuju požadavky. Nemám skoro žádnou praxi v civilu a tady mi navíc nabízí možnost dál pokračovat na techniku a já už to do výsluhy nemám daleko, takže jsem si řekl, že je tohle asi jednodušší varianta, a navíc mi podepsali souhlas se studiem. Ale kdyby s tím nepřišlo velení, asi bych si školu nedodělal. Práce mám i tak dost, a ještě po večerech studovat se mi moc nechce.

Respondent B:

Já jsem se rozhodla studovat vysokou školu na konci mateřské, protože jsem měla chuť znova začít nějak sociálně žít a potřebovala jsem na chvíli používat hlavu i jinak. Navíc jsem si řekla, že nechci dál pokračovat v práci na základních pozicích a nabídli mi převzít po kolegovi rotmistra, ale tam už je potom riziko, že by mě za pár let neměli kam posunout bez vysoké, tak jsem se přihlásila do Hradiště. Ten obor ochranu obyvatelstva mi doporučili ostatní z práce, celkem dost vojáků tam studuj a já jsem si řekla proč to nezkusit. Koneckonců ukončit studium bych mohla kdykoliv.

Respondent C:

Mně se ještě povedlo stihnout bakalářský studijní program na UNOBU, ale mám dojem, že náš ročník byl poslední, kdy to šlo. Pak se změnila akreditace a doba se pro studenty pak prodloužila na pět let. Tuším, že spolu se mnou odcházelo dalších šest lidí, protože jsme tam nechtěli zůstat na magistra. A teď po letech jsem už došel do bodu, kdy se mnou na štábu mají záměr a chtějí mě posunout na vyšší velitelskou pozici, a i já si najednou musel začít řešit studium po vlastní ose.

Na rotě fungovat se svojí jednotkou je fajn, ale přece jenom ty zkušenosti na vyšších stupních velení, které člověk získá na štábu, se nedají osvojit nikde jinde. Řekl jsem si, že pokud se rozhodnu dál vzdělávat, chtěl bych obor, který nějak souvisí s AČR, takže bezpečnostní obory. Zvažoval jsem Uherské Hradiště, a dokonce i paradoxně UNOB, ale tam bych musel mít studium schválené, a to jsem nechtěl. Nakonec jsem se rozhodl jít do Brna na AMBIS, i když je to soukromá škola a platím za ni. Ten jejich plán studia a rozvrh mi vyhovoval nejvíc, zvláště kvůli povinné praxi, kterou vyžadovali u bezpečnostních sborů a tu jsem měl splněnou v rámci své profese jako voják.

Respondent D:

Původně jsem chtěl jít studovat na veterináře, protože mě to táhlo ke zvířatům, ale studium jsem vzdal, bylo to příliš náročné a já si zase tolik nevěřil. Navíc jsem se tehdy nechal zlákat na nabídku psovoda v armádě od kamaráda, a to mě přesvědčilo. Bohužel to místo mi nakonec nedali a shodou okolností jsem se ocitl tady v Olomouci u ženistů. Teď po letech jsem si řekl, že by nebylo špatné se pokusit znova o studium, zvláště když vidím mladší lidi, než jsem já, kteří přijdou sloužit hned po střední vojenské nebo UNOBU a nastoupí na pozici velitele a dělají mi nadřízené. Pak jsem měl osobní problém s jedním takovým stejně starým důstojníkem, a to mě přesvědčilo, že si mám jít školu dodělat, abych mohl jít později taky na velitelské funkce.

Jaké problémy řešíte během studia? Máte nějaké špatné zkušenosti v rámci vzdělávání nebo Vás to omezuje?

Respondent A:

Největší problém mi dělá studium samotné. Už je to delší doba, co jsem chodil do školy a začátky pro mě byly dost náročné, musím říct. Nejvíc mi dělá problém angličtina, protože tu jsem se nikdy neučil a český jazyk. Přejde mi, že po nás chtějí zbytečně moc látky a já moc nevidím smysl, jak bych ty informace měl využít v praxi. Opravdu tu školu chci zvládnout a maturitu si dodělat, ale je těžké pro mě sedět a poslouchat vyučující, jak mluví o něčem, co v životě nebudu potřebovat, a to vím jistě, protože už jsem dost let zaměstnanec. Ale zase chápu, že jsou takové podmínky a musí to být fér i pro ostatní. Taky mě dost omezuje to dojíždění.

Sice je pravda, že čerpám služební volno a veškeré náklady mám hrazené, jenže jsem skoro každý měsíc na týden pryč a hlavně odpoledne, kdy skončíme vyučování a mám několik hodin volna, mi vadí, že nejsem doma s rodinou. Ale nejvíc mi vadí vycházková informace vzor 97, kterou musíme nosit během vyučování. Ani na útvaru jsem ji snad na sobě nikdy neměl a je to asi to nejhorší na celém studiu, protože v tom sedíme celé dny.

Respondent B:

Zaručeně nejvíc mám problém skloubit hlídání pro syna se školou. Pokud do toho máme ještě navíc třeba vojenské cvičení, nebo na mě vyjde služba, je to problém. Takže převážně nedostatek času. Většinou si musím na školu vyhradit celý víkend a do toho dojíždím autem, takže i benzín mě přijde poměrně draho. Je to náročné, ale naštěstí mě dost podporuje partner a funguje skvěle, takže v tom to mám jednodušší, ale kdybych byla sama nebo škola nebyla jen o víkendech, rozhodně bych studovat nemohla. On má pevnou pracovní dobu a nepracuje o víkendech, ale někdy chce taky volno pro sebe nebo má naplánované jiné věci a potom musíme zapojovat i babičky.

Špatné zkušenosti vyloženě nemám, ale je dost vysilující se vždy během zkouškového období a před testy učit a soustředit se po večerech, když ráno brzo vstávám. Studijní výsledky nejsou nijak dobré, ale zatím se mi daří na škole držet, a to je hlavní. Určitě nemám tolik času, abych mohla mít výborné známky, do toho zvládat všechno doma, a ještě chodit do práce.

Respondent C:

Škola mě baví, vyloženě nemám žádné větší problémy, kterým bych musel čelit. Když porovnáím tohle studium se studiem na Univerzitě obrany, tak tohle je určitě mnohem jednodušší, ale na druhou stranu, když jsem byla mladší, neměl jsem závazky vůči rodině, nemusel jsem dojíždět nikam a studium jsem měl během všedních dnů. Teď je to převážně boj v mojí hlavě o tom, jestli se donutit soustředit a jít se opravdu učit. Takže spíš ta motivace a chuť je někdy těžká najít. Ale dost mi v tomhle i pomáhá paradoxně to, že si studium platím. Říkám si, že to musím zvládnout a dokončit už kvůli těm penězům a nechci litovat, že jsem je promrhal zbytečně. Do toho to mám částečně i jako takové vystoupení z mé běžné sociální bubliny v práci a doma. Dost mých spolužáků je z různých oborů z jiných míst a je zajímavé se setkávat takhle pohromadě během školy, protože nikdy jindy bychom se asi nedali s mnohými lidmi vůbec do řeči.

Respondent D:

Největší problém vidím v nedostatku času. S docházkou do školy si moc hlavu nedělám, protože účast na všech přednáškách naštěstí není povinná, ale spíš motivace si večer sednout a učit se na zápočty a testy mi dělá problém. Byl jsem zvyklý, že když jsem přišel z práce, měl jsem čistou hlavu a věděl jsem, že mám volno. Jenže teď dělám kolikrát úkoly a přijde mi, že jsem zpátky na střední škole. Vybral jsem si fakultu se sportovním zaměřením, takže mě dost baví ty praktické hodiny a sporty, ale třeba anatomie byla pro mě extrémně náročná a dvakrát jsem neudělal zkoušku. Navíc si musím čerpat vlastní dovolenou na povinné sportovní semináře, ale to mi popravdě taky tolik nevadí, beru to jako takové sportovní odreagování.

Otázka: Jaké vnímáte naopak pozitiva během studia? Co vás motivuje a podporuje?

Respondent A:

Pozitivní je hlavně to, že tento rok končím, doufám. Pokud zvládnou maturitu, což musím. Nechci v žádném případě školu protahovat, zvláště když už jsem tomu tolik obětoval. Pozitivně teď vnímám zpětně hlavně to, že jsem se do toho vůbec pustil a jsem na sebe za to hrdý. Spousta kolegů kolem mě nebo v mém věku školu neřešila a pořád neřeší a teď si říkám, že mám alespoň něco navíc a necítím se tak hloupě před mladšími lidmi. Musím říct, že jsem se odhodlal ke čtení knih, převážně kvůli maturitě z českého jazyka, což překvapilo manželku, ale mě to opravdu nadchlo. Vozím teď vždycky v autě v práci nějakou knížku a když mám čas, tak ji otevřu. Nevím, jestli zmínit přímo práci jako motivaci, ale vlastně i fakt, že jsem věděl, že si tu maturitu zkrátka musím dodělat, jinak půjdu pryč, mi dodávala energii.

Respondent B:

Já jsem se rozhodla školu studovat hlavně kvůli práci, což pro mě byla zároveň i hlavní motivace v průběhu celých těch tří let. Teď mám popravdě asi největší pokles energie a chuti, protože se toho v práci sešlo dost, a navíc byl syn dlouhodobě nemocný a chvíli jsem i váhala, jestli studium neprodloužit, ale nakonec jsem si řekla, že se to pokusím zvládnout, ať už mám čistou hlavu. V průběhu let jsem si začala uvědomovat, že mi i roste sebevědomí kvůli vzdělání. Nikdy jsem si nepřipadala vyloženě chytrá, ale je příjemný pocit, když si uvědomím, že jsem už skoro vystudovala vysokou školu a jsem na sebe za to pyšná. Víím, že už pokračovat nechci ve studiu, ale beru to jako takovou osobní výhru i po pracovní stránce, protože teď mám šanci na prodloužení závazku o minimálně dalších 8 let. Taky jsem si říkala, že pokud bych v armádě zůstat přece jenom nechtěla, mám s tím titulem bakalářem aspoň větší šanci získat práci někde jinde, třeba i na úradě nebo u jiné státní složky.

Respondent C:

Asi největší klady vnímám v tom, že jsem se dostal svým způsobem z toho vojenského prostředí a jsem moc rád, že jsem se rozhodl jít studovat soukromě na civilní školu, a ne na Univerzitu obrany. Takhle jsem věděl, že se nemusím stresovat, kdybych chtěl prodloužit studium nebo ho z jakéhokoli důvodu potřeboval přerušit. Kdybych studoval se schváleným studijním plánem od velitele, musel bych vždy všechno zdůvodňovat a vysvětlovat nadřízeným. To, že jsem si studium řešil jako svou osobní záležitost naprosto mimo armádu, je vlastně to hlavní pozitivní. Pak musím znova říct, že mi škola moc náročná nepřijde, spíše jde o to najít chuť a čas alespoň chvíli se tomu večer věnovat.

Respondent D:

Asi nejvíc se mi na škole líbí, že je dost zaměřená na praktické dovednosti a znalosti, co se týče sportů. Když za rok zvládnou státnice a školu dokončím, budu vědět, že mám možnost jít na velitelskou pozici a prodlouží mi závazek, ale na druhou stranu si můžu začít přivydělávat jako trenér a instruktor a pokud bych odešel do civilu, našel bych snáz práci v oboru. To, že škola není vůbec směřovaná směrem k resortu obrany je pro mě v tomto směru asi lepší.

Kdybych měl jen vojenskou praxi a k tomu vojenskou školu, práce mimo armádu by se mi sháněla těžko. A co se týče motivace ke studiu, řekl bych, že během prezenční výuky to byla samotná probíraná látka, dost mě studium baví. Ale hlavně mě hnalo dopředu pocit, že to nechci vzdát. Nechtěl bych ukončit další školu a ztratit tak ten předchozí rok a půl, asi bych se cítil hloupě před rodinou a ostatními v práci.

Největší problém mi dělá studium samotné. Už je to delší doba, co jsem chodil do školy a začátky pro mě byly dost náročné, musím říct. Nejvíc mi dělá problém angličtina, protože tu jsem se nikdy neučil a český jazyk. Přejde mi, že po nás chtějí zbytečně moc látky a já moc nevidím smysl, jak bych ty informace měl využít v praxi. Opravdu tu školu chci zvládnout a maturitu si dodělat, ale je těžké pro mě sedět a poslouchat vyučující, jak mluví o něčem, co v životě nebudu potřebovat, a to vím jistě, protože už jsem dost let zaměstnanec. Ale zase chápu, že jsou takové podmínky a musí to být fér i pro ostatní. Taky mě dost omezuje to dojíždění.

Sice je pravda, že čerpám služební volno a veškeré náklady mám hrazené, jenže jsem skoro každý měsíc na týden pryč a hlavně odpoledne, kdy skončíme vyučování a mám několik hodin volna, mi vadí, že nejsem doma s rodinou. Ale nejvíc mi vadí vycházková informace vzor 97, kterou musíme nosit během vyučování. Ani na útvaru jsem ji snad na sobě nikdy neměl a je to asi to nejhorší na celém studiu, protože v tom sedíme celé dny.

Otázka: Jak si myslíte, že Vás studium ovlivnilo/ovlivňuje?

Respondent A:

Mám pocit, že jsem se více přiblížil mladším kolegům a lidem. Byla to příjemná změna prostředí a naučil jsem se víc komunikovat s lidmi i mimo armádu. Tím, že jsem se potkával i s lidmi z jiného prostředí, se mi dost rozšířily obzory. Mám větší okruh témat, o kterých se zvládnou s ostatními bavit. Na druhou stranu mi to dost zkreslilo představy o našem školství. Nejsem popravdě tak vzdělaný a nemám takový nadhled, abych dokázal všechno hodnotit objektivně, ale můj osobní názor na některé předměty a vyučování je spíš negativní. Možná by se taky dalo říct, že jsem se víc zklidnil. Ve vyučování a v lavicích člověk prostě musí ty hodiny sedět a poslouchat a soustředit se, což jsem nikdy předtím nemusel a teď kolikrát pozoruju, že jsem mnohem vyrovnanější, když nastane taková situace, kdy musím poslouchat.

Respondent B:

Hodně se mi popravdě zvýšilo sebevědomí a mnohem víc si teď věřím. Jsem ráda, že jsem se rozhodla studovat, protože vidím, že když se člověk pro něco rozhodne a chce to dokázat, všechno se dá zvládnout. Taky jsem se bohužel nevěnovala tolik synovi, jak bych chtěla a to bych asi v budoucnu změnila. Škola mi hodně dala, co se týče vědomostí, ale na druhou stranu to nebylo zdarma a nejvíc jsem pocítila tu ztrátu svého volného času a času, který bych mohla věnovat rodině. Pomohlo mi to určit si priority a věci, které jsou v životě opravdu důležité.

Respondent C:

Momentálně nemám pocit, že by mě tahle škola nějak výrazně ovlivnila. Možná trochu v mém uvažování o armádě a jejím smyslu jako takovém, protože to je často téma, které jsme probírali se spolužáky z civilní sféry. Seznámil jsem se s jinými lidmi a přijde mi, že jsem se asi trochu naučil lépe komunikovat a navazovat kontakty i v odlišném prostředí než je moje práce. Taky samozřejmě chápu a vnímám, že všechny vědomosti a znalosti, které člověk získá a osvojí si ji, jsou užitečné a k nezaplacení. Určitě mi studium něco přineslo, minimálně další rozhled a nové poznatky. Ale zda mě to ovlivnilo nějakým zásadním způsobem jinak, to nedokážu posoudit.

Respondent D:

Já sám na sobě jsem si nevšiml nějakých zásadních změn v chování, ale je pravděpodobné, že ostatní lidé na mně mohou pozorovat jisté odlišnosti. Já pozoruji u kolegů nebo i rodiny, že ke mně přistupují trochu jinak. Víc si mě cení a váží, už protože jsem se do dálkového studia pustil a jsem rozhodnutý si vysokou školu dodělat. Cítím, že jsem třeba konkrétně na mojí jednotce více respektován a více se velitel přiklání k mému názoru, pokud řešíme problémy nebo úkoly během plnění služby.

Otázka: Co Vás nejvíc během studia bavilo?

Respondent A:

Asi čtení a knihy, což je trochu překvapení pro všechny, ale bavily mě ty hodiny s učitelkou, byla zábavná a vtipná a často nám vyprávěla historky z jiných hodin s jinou třídou. Připadal jsem si opět jako malý kluk na základní škole.

Respondent B:

Asi obecně ta změna prostředí celkově byla moc příjemná a bavily mě hlavně hodiny z praxe, kde jsem se vyznala trochu v tématu a rozuměla jsem jim. Užila jsem si taky moc týmové stmelovací aktivity a diskuze ve skupinách ve třídě. Měli jsme přátelský kolektiv, takže nás to všechny pokaždé nadchlo a bylo to ideální po náročnější přednášce.

Respondent C:

Vlastně by se dalo říct, že mě za celou tu dobu nejvíc bavilo chodit na jídlo. V Brně jsme pokaždé šli do restaurace jinam během pauzy na oběd, a tam jsme se asi se spolužáky nejvíc poznali a bylo to příjemné oddechnutí mezi přednáškami. Co se týče samotného studia, tak asi nejvíc mě bavily přednášky z práva a kriminalistiky, což pro mě byla úplně nová oblast a zjistil jsem díky tomu spoustu nových informací, které mohu využít i ve svém běžném životě.

Respondent D:

Nejzáživnější a zároveň asi i nejpřínosnější pro mě byly sportovní aktivity a kurzy, které jsme absolvovali v rámci praktických seminářů. Naučil jsem se hrát lépe týmové sporty, které mi nikdy moc nešly a taky se mi zamlouvaly lekce společenského tance, který jsem mohl absolvovat se svou partnerkou.

Diskuze výsledků dotazníkového šetření

Jak bylo již zmíněno výše, dotazníkového šetření se celkově zúčastnilo 83 vojáků z povolání, kteří momentálně slouží na 153. ženijním praporu. Jejich účast na vyplnění dotazníku byla čistě dobrovolná. Sběr dat a vyhodnocování dotazníku probíhalo anonymně přes webový server Survio.com a částečně tištěnou formou.

Cílem první výzkumné otázky bylo zjistit, co přesně vojáky motivuje k tomu, aby se dále vzdělávali nad rámec svých pracovních a vojenských povinností. Zda jsou jejich důvody spíše vnitřního charakteru nebo je ovlivňují ve větší míře vnější podněty okolí. Na základě výsledků a vyhodnocení otázek č. 7 vyplývá, že valná většina (73,5 %) respondentů se vzdělává kvůli možnosti povýšení v rámci AČR. S vyšším vzděláním má voják lepší příležitosti a šance na prodloužení služebního závazku. Riziko propuštění a s tím spojená ztráta zaměstnání se tak zmenšuje. Na druhou stranu téměř stejný podíl (69,9 %) vojáků uvádí, že je pro ně důležitá i možnost uplatnění na civilním trhu práce.

Oba dva motivy jsou vnějšího charakteru a stejně tak i v pořadí třetí nejvíce zastoupený motiv, a tím je možnost převelení v rámci resortu a změna podmínek na pracovišti. Tento důvod pro zvyšování vzdělání uvedlo 56,6 % vojáků. Celkově 43,4 % dotazovaných studuje kvůli vnitřní touze po poznání a chuti učit se novým věcem, což považujeme za vnitřní motivaci. Obecně lze tedy říci, že většina vojáků, kteří se vzdělávali nebo se momentálně vzdělávají během služby na útvaru, tak činí spíše z materiálních a praktických důvodů jako je možnost povýšení, lepší podmínky v práci či jistota finančního příjmu v civilním sektoru. Potřeba zajištění a jistoty tak převažuje nad touhou vzdělávat se kvůli čistému pocitu uspokojení.

Smyslem druhé výzkumné otázky bylo určit, do jaké míry je pro vojáky vzdělání důležité, pokud by nesloužili v armádě. A zda by uplatnili znalosti a vědomosti získané studiem i mimo resort. Více než polovina dotazovaných u otázky č. 4 (57,8 %) uvedla, že neuvažuje o odchodu do civilu, tudíž lze na základě toho vyvodit závěr, že motivy ke studiu jsou spíše orientovány na armádu a bezpečnostní sbory. 16,9 % respondentů uvažuje o odchodu do civilního sektoru, lze tedy předpokládat, že vzdělání považují za přínosné a využitelné i mimo resort MO. Nicméně dle výsledků u otázky č. 6 je patrné, že i vojáci, kteří chtějí nadále setrvat ve služebním poměru, by hledali práci v oboru, který vystudovali a měli by záměr využít vzdělání i v civilní praxi, pokud by byli propuštěni. 55,4 % respondentů by tedy aktivně hledalo zaměstnání, kde by uplatnili své vzdělání, 22,9 % uvedlo, že pro ně otázka jejich oboru studia v civilu není relevantní a 21,7 % vojáků by neuvažovalo pracovat ve vystudovaném oboru.

Ve třetí výzkumné otázce jsem se zaměřila na hodnocení přínosu vzdělání v rámci samotného výkonu služby v resortu MO a zkoumala jsem, zda považují vojáci na praporu vzdělání za využitelné v jejich praxi na jednotkách a během vykonávání pracovní činnosti. Z grafu č. 5 můžeme vyčíst, že 74,7 % respondentů nestuduje obor s konkrétní specializací, která se váže na určité služební místo a dá se tedy předpokládat, že pro tuto skupinu lidí obor vzdělání není zásadní motiv a znalosti získané v rámci studia nijak nesouvisí s vykonávanou činností. 25,3 % lidí dotazovaných uvedlo, že studuje momentálně specializaci vázanou na služební zařazení. Když porovnáme výsledky z této otázky a otázky č. 10, vidíme potvrzení vyvozených závěrů a odpovědí respondentů. Jak bylo zmíněno, většina vojáků nestuduje obor, který souvisí s jejich funkční náplní, ale 33,7 % z nich si myslí, že získané znalosti a vědomosti jistým způsobem i využije, 31,3 % dotazovaných si není jisto a 34,9 % vojáků je toho názoru, že v rámci praxe během působení v armádě nevyužije své znalosti ze školy.

U poslední výzkumné otázky jsem se zabývala bariérami a problémy vojáků, které jsou spojovány se vzděláváním a studiem. U otázky č. 8 jsem se dotazovala respondentů na typ školy a zda jde o civilní vzdělávací instituci či vojenskou školu. Rovněž mě zajímalo stanovisko velitele a kolik vojáků mělo (popřípadě stále má) schválené studium či se rozhodli vzdělávat nezávisle na vyjádření velitele. Převážná většina (63,9 %) uvedla, že studuje civilní školu bez souhlasu nadřízeného, na základě čeho můžeme předpokládat, že jednou z bariér je nemožnost čerpat studijní volno a s tím související problém docházení na výuku.

31,3 % vojáků studuje vojenskou školu se schválením nadřízeného, což znamená, že může v rámci své pracovní doby docházet do vzdělávacího zařízení a účastnit se prezenčně vyučování. 4,8 % dotazovaných se rozhodlo studovat vojenský typ školy, ale nemají studium chválené velitelem, tudíž se jich mohou týkat stejné problémy jako u skupiny, která studuje civilní obory. Samotní respondenti vnímají jako největší bariéru nedostatek času a prostoru na studium (90,4 %) a skloubení rodinných, pracovních a studijních povinností (83,1 %). Určitá část vojáků (32,5 %) do místa vzdělávání dojíždí delší vzdáleností, což značí problém s dopravou a časem, který musí investovat na cestu tam a zpět do místa bydliště. Problém s čerpáním volna a účastí na výuce jako bariéru označilo pouze 27,7 % dotazovaných, což znamená, že přestože většina respondentů studuje civilní obory, není pro ně tak zásadní překážka do školy docházet i bez studijního volna.

Závěr

Cílem této práce bylo zjistit, jaká je motivace vojáků sloužících v Olomouci u 153. ženijního praporu k pokračování ve studiu a k prohlubování znalostí. Co je důvodem ke zvýšení kvalifikace a jaké jsou překážky, které se vzděláváním při zaměstnání souvisí. V první teoretické práci jsem charakterizovala a vysvětlila strukturu vzdělávacích institucí v resortu MO, uvedla čtenáře do problematiky kariérního řádu a jistých specifikací, které souvisí se službou v ozbrojených silách České republiky.

V druhé aplikační části jsem provedla analýzu sběru dat, které jsem získala formou dotazníkového šetření na jednotkách u praporu. Na základě rozboru a vyhodnocení výsledků jsem zjistila, že většina vojáků studuje na základě vnější motivace a tou je vidina kariérního růstu v rámci armády a s tím souvisejícího jmenování do vyšší služební hodnosti. V tomto případě se jedná i o navýšení rozpočtu na základě lepšího finančního ohodnocení. Možnost stoupaní po kariérním žebříčku díky vyššímu vzdělání znamená též pravděpodobnost prodloužení služebního závazku, což je pro mnohé vojáky zásadní. Na druhou stranu téměř stejný podíl respondentů uvedl, že chce mít pracovní a finanční jistotu v případě odchodu z AČR. Vzdělání jim tak dle jejich přesvědčení může pomoci najít vhodné pracovní místo.

Míra důležitosti vzdělání byla předmětem ve druhé výzkumné otázce a na základě odpovědí jsem vyvodila závěr, že více než polovina dotazovaných by v případě odchodu do civilu chtěla pracovat ve svém oboru vzdělání, a tudíž považují své studium v tomto ohledu za smysluplné. Co se týče praxe v rámci resortu MO výsledky se poněkud liší. Naprostá většina dotazovaných vojáků studuje obor, který nesouvisí s jejich službou a denním pracovním režimem. Možnost uplatnit znalosti ze školy ve vojenské praxi vidí pouze přibližně třetina jedinců. Vojáci z povolání jsou zároveň dospělými jedinci, a proto se mohou potýkat se stejnými bariérami a překážkami ve vzdělávání jako jedinci z civilního sektoru, což se také potvrdilo.

Naprostá většina vojáků uvedla dvě hlavní překážky ve studiu a těmi byly: Nedostatek času k učení a skloubení rodinných, pracovních a studijních povinností. Méně než třetina vojáků má problém s docházením na výuku z důvodu nemožnosti čerpat studijní volno nebo proto, že jim velitel neumožní vybírat si řádnou dovolenou. Došlo tedy k vyvrácení mé hypotézy č.3, ve které jsem uvedla právě tyto bariéry ve vzdělávání jako nejzásadnější.

Je třeba zmínit, že výzkumné otázky, které jsem stanovila v předchozí části byly objasněny v rámci analýzy a zodpovězeny. Rozbořem jednotlivých odpovědí byly také potvrzeny mé dvě hypotézy, které se týkaly motivací ke vzdělávání. Celkové zhodnocení výsledků práce je pozitivní v tom smyslu, že většina vojáků má chuť se vzdělávat a učit, protože reflektuje skutečnost i civilního sektoru práce a akceptují i možnost uplatnění mimo resort Ministerstva obrany. Na druhou stranu je potřeba si položit otázku, zda by se kritéria a podmínky pro povyšování v rámci AČR měly odvíjet jen na základě dosaženého vzdělání, bez pohlížení na obor studia a jeho možné uplatnění v resortu, protože jak je z výsledků šetření patrné, většina vojáků nestuduje obor, který jim poskytne informace použitelné v pracovním vojenském životě. I využitelnost konkrétní školy a oboru v praxi je důležitá a na to by se nemělo zapomínat.

Seznam použité literatury

1. ARMSTRONG, Michael a Stephen TAYLOR. *Řízení lidských zdrojů: moderní pojetí a postupy*. 13. vydání. Praha: Grada Publishing, 2015, 928 s. ISBN 978-80-247-5258-7.
2. BENEŠ, Milan. *Andragogika*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008, 84 s. ISBN 978-80- 247-2580-2.
3. BŘENEK, J. *Systém vzdělávání specialistů AČR*. 2018, bakalářská práce. Univerzita palackého, Filozofická fakulta.
4. DAEHLEN, Marianne a Odd Bjorn URE. Low-Skilled Adults in Formal Continuing Education: Does Their Motivation Differ from Other Learners? *International Journal of Lifelong Education* [online]. 2009, ISSN 1464- 519X. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/02601370903189948?scroll=top&needAccess=true&role=tab>
5. DONATH-BURSON-MARSTELLER. *Vzdělávání dospělých v ČR* [online]. Praha: 2009. Dostupné z: <http://www.dbm.cz/pfile/1Vysledna%20zprava%20pruzkum%20vzdelavani.pdf>
6. DVOŘÁKOVÁ, Zuzana. *Management lidských zdrojů*. Praha: C.H. Beck, 2007, s 485. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7179-893-4.
7. HÁJKOVÁ, B. *Vznik, průběh, změny a zánik služebního poměru vojáka z povolání*. 2020, diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta právnická.
8. *Koncepce přípravy personálu pro potřeby rezortu Ministerstva obrany*, Praha 2019, MO ČR. Dostupné z: https://mocr.army.cz/assets/ministerstva-ministerstvo/kariera-vzdelavani/vojenske-skolstvi/priloha-bez-nazvu_-00003.pdf

9. KNOWLES, Malcolm S., Elwood F. HOLTON a Richard A. SWANSON. *The Adult Learner: the Definitive Classic in Adult Education and Human Resource Development*. 6. vyd. Boston: Elsevier, 2005, s. 375, ISBN 978-07-50678-37-7.
10. LOKŠA, Jozef a Irena LOKŠOVÁ. *Pozornost, motivace, relaxace a tvořivost dětí ve škole : [teoretická východiska a praktické postupy, hry a cvičení]*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1999. 199 s. ISBN 80-7178-205-X.
11. Metodické pokyny ředitele Agentury personalistiky AČR k jednotnému postupu při zařazování vojáků z povolání na služební místa a jejich vysílání ke kariérové a jazykové přípravě v souvislosti se stanovením pořadí vojáků. *Agentura personalistiky Armády České republiky*. Praha, 2018. Interní dokument AČR veřejně nedostupný
12. MIČÁNEK, F. Úvahy nad kariérním řádem. *Vojenské rozhledy 2014*, č. 2. Dostupné z: <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie/uvahy-nad-kariernim-radem>
13. MIČÁNEK, F., DUBEC R. Kariérní řád jako podsystem řízení lidských zdrojů v rezortu obrany ČR– formulace problému jeho přípravy a zavedení. *Vojenské rozhledy 2015*, č. 4. Dostupné z: <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie/karierni-rad-jako-podsystem-rizeni-lidskych-zdroju-v-rezortu-obrany-cr-formulace-problemu-jeho-pripravy-a-zavedeni-1>
14. NĚMEČEK, V., MIČÁNEK, F., KOLKUS, J. Příprava personálu rezortu obrany v kariérových kurzech. *Vojenské rozhledy 2014*, č. 2. Dostupné z: <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/vzdelavani-a-vycvik/priprava-personalu-rezortu-obrany-v-karierovych-kurzech>

15. VETEŠKA, J. TURECKIOVÁ, M. *Kompetence ve vzdělávání*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2008, ISBN 978-80-247-1770-8
16. PROCHÁZKOVÁ, J. *Motivace vojáků z povolání po novelizaci zákona č. 221/1999*. 201, bakalářská práce. Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut, Katedra ekonomie a managementu.
17. PROVAZNÍK, Vladimír a Růžena KOMÁRKOVÁ. *Motivace pracovního jednání*. 2. přeprac. vyd. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0703-X.
18. Rozkaz ministra obrany č. 2/2019 Věstníku MO ze dne 9. ledna 2019 zásady tvorby systematizovaných míst. Interní dokument AČR
19. Rozkaz ministra obrany č. 25/2020 Věstníku MO ze dne 9. dubna 2020, O jazykovém vzdělávání v působnosti rezortu Ministerstva obrany. Interní dokument AČR
20. RMO č. 63/2015 Věstníku Ministerstva obrany, Některá ustanovení o průběhu služby vojáků z povolání, ve znění pozdějších předpisů
21. Vyhláška č. 217/2010 Sb. Vyhláška o stanovení kvalifikačních předpokladů pro služební zařazení vojáků z povolání, ve znění pozdějších předpisů
22. Vojenská jazyková zkouška STANAG. *Jazyky. Studium. Práce*. 12. 5. 2010. [online. cit 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.jazyky.com/vojenska-jazykova-zkouska-stanag/>
23. VSMT (2023). *Vojenská střední škola a vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové* [online. cit 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.vsmc.cz>
24. Zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky

25. Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů

26. Základní řád ozbrojených sil České republiky, ve znění pozdějších doplňků. *Ministerstvo obrany ČR*. Praha, 2001. Interní dokument AČR

Přílohy

Motivace ke vzdělávání VZP u 153. ženijního praporu

1. Jakého jste pohlaví

Vyberte jednu odpověď

- Žena
- Muž

2. Kolik je vám let?

Vyberte jednu odpověď

- 18-25
- 26-30
- 31-40
- 41-50
- 51 a více

3. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Vyberte jednu odpověď

- Středoškolské s výučním listem
- Středoškolské s maturitou
- Nástavbové s maturitou
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské bakalářské
- Vysokoškolské magisterské

4. Máte v pánu setrvat ve služebním poměru v resortu MO?

Vyberte jednu odpověď

- Ano, chci zůstat v AČR/ jiném organizačním celku/IZS a neuvažuji o odchodu do civilu
- Nevím, nepřemýšlel jsem o tom
- Ne, nechci zůstat v AČR a ve služebním poměru, uvažuji o odchodu do civilu

5. Studujete obor, který lze uplatnit na konkrétní služební pozici? (např. zdravotní obor, IT specializace, právo, atd.)

Vyberte jednu odpověď

- Ne, nestuduji
- Ano, studuji

6. Za předpokladu, že byste ukončil/a služební poměr a šel/šla do civilu, chtěl/a byste pracovat v oboru, který jste vystudoval/a?

Vyberte jednu odpověď

- Ano, hledal/a bych si aktivně práci v daném oboru
- Nevím, nepovažuji to za prioritu ve hledání práce
- Ne, neuvažuji o tom, že bych pracoval/a ve svém oboru vzdělání
- Jiná (uved'te).....

7. Co je pro vás největší motivace/ důvod ke studiu?

Vyberte až dvě možnosti

- Možnost kariérního růstu v rámci AČR
- Možnost uplatnění i mimo AČR, pocit jistoty v případě propuštění do civilu
- Velitel žádá, abych si dodělal vzdělání (SŠ/VŠ)
- Zájem o daný obor, vnitřní touha po poznání a chuť učit se
- Pracovní okolnosti/změna podmínek na jednotce/možnost odvelení
- Seznámit se s novými lidmi a socializovat se mimo pracovní kolektiv a rodinu
- Rodinné důvody
- Jiná (uved'te).....

8. Studujete v rámci svého osobního volna/ŘD nebo máte schválené studium od velitele?

Vyberte jednu odpověď

- Studuji civilní školu ve svém volnu bez souhlasu nadřízeného
- Studuji vojenskou školu se schválením od velitele a čerpám tedy studijní volno
- Jiná (uved'te).....

9. Jaké vnímáte největší překážky ve vzdělávání?

Vyberte až tři odpovědi

- Velitel mi neumožňuje vybírat volno/ŘD a mám tedy problém docházet na výuku
- Studium školy je pro mě příliš náročné a nezvládám se učit
- Žádné překážky nevnímám
- Nedostatek času a prostoru na studium
- Finanční náročnost
- Skloubení rodiny, práce a studijních povinností
- Nevhodná společnost a špatný kolektiv
- Dojíždění do místa vzdělání
- Daný obor mě nebaví a nudím se při výuce

10. Využijete znalosti, které jste získal/a během studia i v rámci praxe v AČR?

Vyberte jednu odpověď

- Ano, využiji
- Nevím, nejsem si jistý
- Ne, nevyžiji